

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIV | NÚM. 2291
2,90€ | 3 SETEMBRE 2023

Raó per orientar el món d'avui

Els intel·lectuals i tot un ecosistema d'inspiració catòlica al·len la seva veu per oferir pistes i respostes a les qüestions fondest

EDITORIAL I EN PRIMER PLA P 3 i 8-12

Montse Jiménez, docent i formadora

«És molt perillós deixar a mans de la Intel·ligència Artificial les grans preguntes que un jove pot tenir»

P 25-29

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (51 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de:

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Director: *Òscar Martí Navarro*
Consiliari: *Mn. Miquel Ramon Fuentes*
Sotsdirectora: *Carme Munté Margalef*
Redactors: *Miquel Angel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*
Fotògraf: *Agustí Codinach*

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Pilarín Bayés, Joan Boronat, Montserrat Creus, Juanjo Fernández, Marina Fernández-Andújar, Bernat Folcrà, Antonio Gil, Sebastià Janeras, Oriol Jara, Josep Maria Martí Bonet, Ignasi Miranda, Viquí Molins, Glòria Monés, Rodrigo Moreno, Francesc Nicolau, Marta Oporto, Joan Pallarès-Personat, Mar Pérez, Quique, Josep Rius-Camps, Josep Rovira, Valentí Serra, Lluís Solà, Mercè Solé, Sebastià Taltavull, Josué Villalón
Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: *Mn. Joan E. Jarque*
i *Mn. Francesc Malgosa*

Edita: *Fundació Missatge Humà i Cristià*

Administració: *Isabel Giralt (comptabilitat),
Dídac Campos (subscripcions)*

Autoedició i compaginació:
Joan Pàmies

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA*
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES

Dipòsit Legal B 14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

*Les opinions expressades pels
nostres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari*

Sumari

04
La setmana

05
Editorial

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

25
L'entrevista

30
Carta dominical

32
Bíblia

34
Litúrgia

36
Espai lectors

38
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

En els 20 anys de la mort del bisbe Antoni Deig

PÀGINA 16-17

Dolors Puigdevall, directora de Càritas Diocesana de Girona

PÀGINA 20

PÀGINA 38-39

Mons. Luis Marín de San Martín, o.s.a.,
sotssecretari de la Secretaria General del
Sínodo dels Bisbes

PÀGINA 47

Joan Hernández, nou secretari general de
Religions per la Pau a Europa

La setmana en tuits

JONATHAN MARIN
@JESUITAJONATHAN
23/08/2023

Jesuïta

En l'estatut de pobresa de la Companyia de Jesús hi ha una afirmació clarivident: els béns són de Jesucrist i dels pobres. Res no és nostre. Res no ens pertany. El govern de Nicaragua continua robant el seu poble

CARLES ARMENGOL
@CARLESARMENGOL
22/08/2023

Director general d'Afers Religiosos
No hi ha dubte del compromís i voluntat d'incidència de Francesc: «Estic escrivint una segona part de Laudato Si'» (Vatican News)

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA
@OMELLACARDENAL
21/08/2023

Arquebisbe de Barcelona i president de la CEE

Prego pels cristians del Pakistan que estan patint una persecució injusta. Si acceptem l'agressió com a raonament i la persecució com a norma mai no crearem societats justes on viure la fe lliurement

GABRIEL GENESCÀ
@GABRIELGENESCA
18/08/2023

Lingüista, traductor i escriptor
El bisbe de Mallorca denuncia que ha rebut insults per emprar el català a l'església

Zoom

MACIÀ GRAU

El govern nicaragüenc de Daniel Ortega ha dissolt la Companyia de Jesús i ha decidit expropiar-ne el patrimoni al país centreamericà. Els jesuïtes no podran treballar a Nicaragua i els seus béns mobles i immobles, així com les institucions educatives, entre les quals s'inclou la Universitat Centreamericana (UCA), ja decomissada, passaran a mans de l'Estat nicaragüenc. Com ha passat en la majoria dels més de tres mils casos similars duts a terme pel règim d'Ortega des del 2018, els jesuïtes denuncien que «aquest acord ministerial s'ha dut a terme sense donar oportunitat a la legítima defensa per part dels jesuïtes, i sense que hi hagi una instància judicial imparcial que jutgi i freni aquests abusos d'autoritat, totalment injustificats i arbitraris».

Freqüències

ràdio estel

106.6 FM

Comarques de Barcelona: Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Anoia, Alt Penedès, Selva i Maresme

93.7 FM

Catalunya central: Bages, Osona, Solsonès, Berguedà, Segarra, Anoia, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental

100.6 FM

Comarques de Tarragona: Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garrigues, Priorat, Ribera d'Ebre i Garraf

103.4 FM

Comarques de Girona: Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Osona i Selva

90.1 FM

Tortosa: Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià

96.8 FM

El Garraf: Garraf i Baix Penedès

98.4 FM

Vic: Osona

91.5 FM

Lleida

104.4 FM

La Cerdanya

105.0 FM

La Seu d'Urgell - Terres de Ponent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noguera i Segarra

106.0 FM

Era Val d'Aran

107.5 FM

Principat d'Andorra

L'efemèride de la setmana

5 de setembre del 1997: mor la Mare Teresa de Calcuta, fundadora de les Missioneres de la Caritat

Raó amarada d'Evangelí

Deia Joan XXIII que res d'allò que passa als homes no ens pot resultar aliè als cristians. No es tracta d'identificar-se simplement amb el món, sinó de servir-lo i salvar-lo amb amor, però per això cal entendre'l i dialogar-hi.

El Concili Vaticà II convidava a llegir els signes dels temps com a tasca pròpia de tot el Poble de Déu, perquè «el goig i l'esperança, el plor i l'angoixa de l'home contemporani, sobretot dels pobres i de tota casta d'afligits, són també el goig i l'esperança, plor i angoixa dels deixebles de Crist, i no hi ha res de verament humà que no ressoni en el seu cor» (*Gaudium et spes*, 1). Per això, l'Església «té tothora l'obligació d'esbrinar els signes dels temps i d'interpretar-los a la llum de l'Evangelí» (4)

En l'exhortació pastoral *L'Esperit fa jove l'Església*, publicada el març del 2020 en els vint-i-cinc anys del Concili Provincial Tarraconense, l'arquebisbe Joan Planellas dedica el vuitè capítol a *Construir una Església en diàleg amb la cultura i amb el món*. I recorda, citant el decret del Vaticà II *Optatam totius*, que «des de fora estant no es pot dialogar amb el món, ni de bon tros se salva el món». I afegeix que «no hi ha dubte que el pensament eclesial ha d'estar arrelat i fonamentat en la Sagrada Escriptura i en la Tradició viva, però precisament per això ha d'acompanyar simultàniament els processos culturals i socials».

Cada generació ha de ser capaç de continuar esbrinant els signes dels temps i acompanyant el goig i l'angoixa dels nostres contemporanis, però per fer-ho possible necessitem una reflexió capaç de comunicar la veritat de l'Evangelí en un context determinat,

i sempre amb una mirada preferent pels pobres, perquè com llegim en el quadern de Cristianisme i Justícia *Déu en temps líquids* (setembre 2019), «un llenguatge sobre Déu en què no aparegui ni una sola vegada el patiment, ni l'opressió de l'home per l'home, ni l'afirmació cristiana segons la qual Déu s'ha revelat no com a resposta als intel·lectuals sinó com a bona notícia als oprimits, no passarà de ser una religiositat burgesa (i potser farisea)».

En un moment de manca de referents, de temps líquids (Zygmunt Bauman) o volàtils (Francesc Torralba), és un imperatiu que el món intel·lectual catòlic prengui la paraula per portar-hi un missatge de sentit, una raó per a l'esperança, un horitzó de plenitud.

Així mateix, l'Església catalana, responent a la invitació del Concili Provincial Tarraconense (1995), ha de continuar potenciant el diàleg entre la fe i la cultura, «de manera que s'estableixi un terreny comú de col·laboració en el nivell cultural, especialment pel que fa als drets i valors humans i als progressos de la cultura» (CPT 12).

Un exemple concret el veiem en el primer pla d'aquesta setmana amb L'albergueria, centre cultural del bisbat de Vic. Com afirma el seu director, Mn. Josep M. Riba, el centre és «una presència en el món diferent al que el món està acostumat; un espai de diàleg, de mà estesa, que l'artista i els interessats per l'art agraeixen i reconeixen».

Necessitem, doncs, una raó amarada de l'Evangelí que faci una proposta vàlida i atraient per al món d'avui. Cal saber prémer les tecles adients per fer que el cor de l'home continuï atent al desig inherent de Transcendència.

DES DEL MONESTIR

Gregori el Gran, un sant per al nostre temps

S'escau avui, en el calendari romà, la festa de sant Gregori el Gran, Papa. Per als monjos és important per dos motius: en primer lloc perquè li devem la biografia de sant Benet, i, en segon lloc, perquè se li atribueix simbòlicament l'autoria del cant gregorià, un cant, evidentment, fruit d'una llarga i complexa evolució, i que, tal com el coneixem avui, seria el resultat de l'amalgama de l'antic cant romà (el de sant Gregori) amb el cant gal·licà a partir de l'època carolíngia.

En l'anomenat Antifonari de Hartker, del segle X, conservat a la biblioteca de Sant Gall (Suïssa) amb el número 390 i considerat el més antic i fiable, el miniaturista hi va representar sant Gregori dictant al seu diaca escriptent, mentre l'Esperit, en forma de colom, li anava inspirant a cau d'orella la melodia divina. Si la vida de sant Benet, amb

la seva Regla, és el mirall on els monjos ens podem mirar, el cant gregorià és aquest fil misteriós que ens relliga a Déu, i que per, l'Esperit, ens fa participar del seu misteri tot cantant la seva lloança.

Els escrits del Papa, fruit de la seva preocupació pastoral, van ser molt llegits durant l'Edat Mitjana: comentaris a l'Evangeli, al llibre de Job... i, sobretot, els quatre llibres dels Diàlegs, amb els quals rescatava per a la memòria dels seus contemporanis la vida i les meravelles dels sants italians, entre ells sant Benet, perquè els servissin de models en el seguiment de Crist.

I és que Gregori, que provenia d'una família senatorial romana, va ser papa del 590 al 604, en una època de canvi de paradigma, molt semblant a la nostra. L'imperi romà s'efondrava, començava una nova era, uns nous pobles s'apoderaven

LLUÍS SOLÀ

Monjo de Poblet

de l'imperi i n'anaven canviant la fesomia. Va comprendre que tenia la missió de preservar i transmetre tot allò de valuós que li llegava l'època anterior, no per a conservar-ne intacte el llegat, sinó per a fer-ne llevat i inspiració d'una cosa nova, d'una vida nova. No és, tal vegada, el que ens toca de fer també a nosaltres en aquesta nostra època tan incerta?

Els escrits del Papa, fruit de la seva preocupació pastoral, van ser molt llegits durant l'Edat Mitjana

---

MAR PÉREZ

Teòloga biblista

Avui els crits dels que fugen de la guerra, l'opressió i la fam i moren ofegats a la mar neguen els antics valors de la vella Europa. És una crisi humanitària de grans dimensions que ens afecta a tots i que no només l'han de solucionar els estats. La falta de credibilitat del projecte europeu, que paga als seus veïns —Turquia, Líbia i el Marroc— perquè vigilin les seves fronteres, i potencia així el contraban, el tràfic i esclavatge de persones amb els diners d'Europa —uns 2.000 milions d'euros—, i el desencant cap a certes organitzacions internacionals finançades per la mateixa Europa, que han tolerat injustícies que clamen al cel, són un crim.

Posar les fronteres abans que les persones i obligar-les a cercar vies d'accés al nostre continent

LA SAL DE LA TERRA

És el nostre deure

perilloses i mortals com la mar, rebutjar-ne l'arribada i violar els drets humans és quelcom que no ens hem de cansar de denunciar. Les polítiques migratòries d'Europa maten.

És aleshores que hem de tenir presents les paraules de Jesús: «Veni, beneïts del meu Pare, rebeu en herència el Regne que ell us tenia preparat des de la creació del món. Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em va aco-

llir; anava despul·lat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm» (Mt 25,34-35).

Jesús acollia els qui trobava pel camí, sobretot aquells que ningú volia a prop seu, la dona de les hemorràgies, el paralític, l'endimoniat de Gèrasa, el sordmut, la dona sirofenícia, el cec Bartimeu, el leprós... els més febles, vulnerables i fràgils del món que l'envoltava. Si volem ser seguidors seus cal que seguim les seves passes i acollim també els forasters que s'atansen a la nostra terra amb l'esperança de trobar una vida digna. Cal anteposar les persones a les fronteres sense por i cal denunciar les polítiques xenòfobes i racistes dels qui governen Europa. És el nostre deure com a cristians.

Cal anteposar les persones a les fronteres i denunciar les polítiques xenòfobes

Tornem a començar per anar a fons

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

L'arribada del mes de setembre ens anuncia l'inici d'un nou curs. Per a moltes famílies són dies de corredisses per preparar el retorn a les aules dels més menuts. Tots recordem la il·lusió d'estrenar un estoig ple de colors, perfectament ordenats o el neguit per retrobar els amics de classe o per conèixer els nous companys i professors. Al final de l'estiu, molts adults també desitgen recuperar la rutina i retrobar-se amb els companys de feina, amics i familiars. La rutina, doncs, no és sempre quelcom negatiu.

A l'arxidiòcesi de Barcelona comencem amb una important novetat. Com us anunciava abans de vacances, ens deixa el bisbe auxiliar Sergi Gordo, perquè ha acceptat la invitació del Papa a assumir la missió de pasturar la diòcesi de Tortosa com a bisbe residencial. Ens congratulem per aquesta bona notícia per a ell i per a tots els tortosins, tot i que el trobarem molt a faltar a Barcelona. Moltes gràcies, bisbe Sergi, per tot servei amorós a la teva estimada diòcesi de Barcelona.

Tot i els canvis, el retorn a la quotidianitat ens ofereix la possibilitat de marcar-nos alguns bons propòsits, com aprofundir en la nostra relació personal i familiar amb Déu, viure més units a Ell i fer la seva voluntat... Totes les persones que formem part de l'Església som cridades a estimar el temps, el lloc i la realitat que ens toca viure. No vivim temps fàcils, però, quan ho han estat? Sempre hi ha nous reptes a abordar.

Un primer repte passa per preparar els nostres cors per acollir germans amb necessitats molt diverses. Moltes persones viuen en l'estretor i sobreviuen en un panorama descoratjador d'inestabilitat social, econòmica i política. Davant l'increment de preus al consum, moltes famílies veuen com els salaris o prestacions socials són insuficients. La precarietat i la incertesa provoca que més de tretze milions de persones estiguin en risc de pobresa o exclusió social a Espanya. Una societat avança i progressa si ningú es queda enrere.

Davant de la «globalització de la

superficialitat», és el moment d'ajudar a descobrir que la nostra vida té un sentit, una meta. Davant d'aquestes circumstàncies, l'Església està cridada a ser mare. Una mare que acull, escolta i acompanya amb tendresa.

Ara bé, no tot se soluciona amb el suport econòmic. Hem de ser capaços d'oferir als nostres germans quelcom fonamental: el suport humà i espiritual. Cal aprendre a escoltar-los i promoure un acompanyament que faciliti la trobada amb Crist i amb la gran família de l'Església.

El papa Francesc somia en «una opció missionera capaç de transformar-ho tot, perquè els costums, els estils, els horaris, el llenguatge i tota estructura eclesial es converteixi en un camí adequat per a l'evangelització del món» (EG 27). Aquest somni que compartim els bisbes de l'Església catòlica que peregrina a Espanya, el vam concretar al document de la Conferència Episcopal Espanyola *Fieles al envió misionero* que interpel·la, especialment els laics, amb una sèrie d'iniciatives que us convido a meditar personalment i en comunitat*.

Benvolguts germans i germanes, s'entà acomplint el que anunciava el Concili Vaticà II quan ens recordava que és tot el Poble de Déu el que evangelitza. Sí, en aquest inici de curs us proposo que recordem que aquesta missió correspon a tots els membres de l'Església i no només als ministres ordenats i als membres de la vida consagrada. Tots som cridats a col·laborar activament en la missió evangelitzadora de l'Església. Una missió que engloba la dimensió social i econòmica, però que va molt més enllà, fins a tocar allò més profund i íntim de la persona. Que Santa Maria, estrella de l'evangelització, ens hi ajudi.

*Accedeix a *Fieles al envió misionero* en el següent enllaç:

Intel·lectuals amb l'Evangeli a la mà

Enmig del soroll ambiental són diverses les figures que fan la seva aportació a les preguntes fondes de la humanitat

Crist d'acer, de Jordi Díez, a la mostra "La recuperació de la innocència", que es va fer a L'albergueria de Vic, l'any 2013.

JESÚS AVEZUELA
«La societat està patint una profunda transformació social i cultural. Els intel·lectuals poden oferir pistes i respostes a moltes preguntes que avui se'ns plantegen»

MONTSERRAT DAMESON
«Soc catòlica i no me n'amago. Demanaria als intel·lectuals catòlics que hi hagi aquesta honestedat a l'hora de projectar-se»

«Com desvetllar la força terapèutica de la fe i fer d'una Església afeblida i internament dividida un hospital de campanya i una llum per a les nacions? Com contrarestar els intents de fer de l'Església un gueto, un búnquer tancat a pany i forrellat, un mausoleu de les seguretats del passat o el jardí privat per a consumidors de drogues calmants? Pot del cristianisme, desacreditat pels fonamentalistes i rebutjat generalment per l'esquerra liberal, sorgir la inspiració per a crear una cultura política que sigui capaç de transformar el caos d'una multitud de veus en un clima moral de respecte mutu, comunicació i valors compartits?»

Aquestes qüestions de calat que planteja el sacerdot txec Tomáš Halík a *La tarde del cristianismo* (Herder, 2023) són algunes de les que intenten discernir els intel·lectuals amb arrels cristianes en els diferents espais on són convidats a col·laborar. «Una persona intel·lectual s'ocupa de les activitats de l'esperit des d'un punt de vista cultural. Disposa d'un bon bagatge d'estudis o coneixements previs i no se'ls guarda per a ell sol: és una persona capaç d'exercir una influència decisiva en una organització política o en l'arena cultural», aclareix Míriam

Díez i Bosch, directora de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura.

En un article recent, Montserrat Dameson, col·laboradora d'aquest setmanari, es lamentava que els referents intel·lectuals catalans d'arrel catòlica —i citava Torras i Bages, Agnès Armengol, Jacint Verdaguer, Dolors Monserdà, Joan Sales, Francesca Bonnemaïson, Antoni Gaudí, Clementina Arderiu, Manuel Carrasco i Formiguera, Joaquina de Vedruna, Lluís Duch...— «són morts i, per tant, ja són un mite». «Per què no estem recuperant aquestes figures? Per què no les estem fent servir per explicar que l'Església catalana té una identitat pròpia dins la universalitat de l'Església catòlica?», es pregunta l'articulista.

En canvi, Jesús Avezuela, director general de la Fundació Pau VI, amb seu a Madrid i que, com la Fundació Joan Maragall, forma part de la Xarxa Internacional de Centres Culturals Catòlics, posa el focus en una altra clau: «No soc partidari d'etiquetar els intel·lectuals amb categories ideològiques o religioses. Crec que hem de buscar la possibilitat de generar trobades, espais i debats públics sobre el catolicisme o sobre temes que poden tenir una transcendència religiosa, on els intel·lectuals —catòlics o no— participin i es pronunciïn. La societat està patint una profunda transformació social i cultural; la societat necessita respostes i l'Església també. Els intel·lectuals poden oferir pistes i respostes a moltes preguntes que avui se'ns plantegen».

Díez coincideix que els intel·lectuals en general, i els catòlics en particular, no van fent bandera de la seva activitat: «Cal saber-los trobar i sovint defugen la fressa del món hiperaccelerat on vivim, no s'hi acaben de sentir còmodes, perquè pensar sota pressió no és el mateix que poder reflexionar en condicions. El paper dels intel·lectuals que, a més a més, són persones de fe i, per tant, tenen un horitzó d'esperança i no un mur nihilista al final, és precisament poder raonar sobre el nostre món i saber mostrar un més enllà, no quedar-se només en la immanència, que de vegades és molt prosaica, limitada i trista.» Dameson, molt activa a la xarxa social X (abans Twitter), observa que al seu perfil de la Viquipèdia hi diu que és una *divulgadora de la fe catòlica* i precisa: «No és cert, senzillament soc catòlica i no me n'amago. Em dedico al pensament polític a través

El juliol passat la Fundació Pau VI va oferir un nou curs d'estiu sobre Doctrina Social de l'Església, juntament amb la Conferència Episcopal Espanyola.

dels articles i no ho puc desvincular de la meva espiritualitat. Demanaria als intel·lectuals catòlics que hi hagi aquesta honestedat a l'hora de projectar-se.»

Dificultats per al pensament catòlic

Més amunt Avezuela es referia a les profundes transformacions socials i culturals de la societat actual i, en aquest sentit, el president de la Fundació Joan Maragall, David Jou (vegeu entrevistes a *Catalunya Cristiana* n. 2252 i 2147), anota un fet característic: «Vivim una època no només individualista sinó també emocionalista (...) on és difícil dialogar amb els que no pensen com tu.» I continuava: «Més que una època de buidor, vivim una època d'atapeïment. Estem tan immersos en el curt termini, en les urgències del dia a dia, en el món de les sensacions, que no reflexionem sobre les grans qüestions. D'altra banda, culturalment, venim d'una època llarga de demolició dels conceptes de Déu, d'ànima, d'Esperit...»

A tot això cal sumar que els intel·lectuals catòlics operen enmig de dinàmiques de saturació i de soroll en un context polaritzat: «Amb molt soroll extern, o ets un esperit pur, o no pots pensar bé. Cal silenci. Cal temps. Cal reflexió. Cal escoltar però també deixar d'escoltar. Les grans preguntes s'aguditzen en moments de dolor, soledat, perplexitat... i aquí cal un tempo i un espai per digerir. Hem

de treballar per un món amb més espais per a la interioritat. Anem massa accelerats i hem de saber aturar-nos a temps», opina Míriam Díez, que aquest agost ha estat nomenada presidenta de la Societat Internacional de Comunicació, Religió i Cultura.

Avezuela, per la seva banda, proposa un exercici d'autocrítica i de valoració dels mitjans disponibles: «A diferència d'altres llocs, a Occident, malgrat el procés de secularització que estem experimentant, no crec que el missatge cristià sigui exclòs o silenciats ni tan sols que hi hagi dificultats especials per posar-lo de manifest. Hi ha encara un important ecosistema d'inspiració catòlica (col·legis, universitats, escoles de negocis, editorials, mitjans de comunicació i altres organitzacions) que hem d'aprofitar per afavorir la trobada i la configuració de raonaments intel·lectuals d'alçada i constructius en què tingui cabuda el missatge de l'Evangelí. Algunes vegades ens descuidem i ens deixem portar per altres interessos i això, fonamentalment, és imputable a nosaltres, encara que de vegades canalitzem aquesta frustració en forma de victimisme.»

Sense oblidar, però, que com el mateix Jesucrist anticipa a les benaurances, mostrar-se com a seguidor seu pot comportar la persecució: «Exposar públicament la fe fa que rebis crítiques i moltes altres coses bones (molta gent que viu la fe de forma privada expressa agraïment). Pel que fa a les primeres, rebo a parts iguals burla i ridiculització, però també molts prejudicis. En el moment en què exposes el codi moral que proves de seguir, molta gent s'hi atreveix», testimonia Dameson.

Aquesta *senyera combatuda* que és Jesús (com digué Simeó a Maria a Lc 2,34) s'observa en l'apropiació i en la distorsió del seu missatge per part d'alguns (moviments i partits reaccionaris i d'extrema dreta) o el menysteniment per part d'uns altres (cert pensament progressista): «Des del progressisme es veu el cristianisme com a retrògrad. I en alguns casos no falta raó: hi ha hagut molta deixadesa en la ferma defensa dels drets humans. Enguany se'n compleixen 75, de la

Declaració dels Drets Humans. És un moment òptim per recordar tot el bé que s'ha fet des de l'Església. I tot el que queda per fer en igualtat, fraternitat i justícia social. Ningú no pot fer seu el cristianisme: és tan exigent, que una dreta es queda curta, una esquerra limitada... és fantàstic que així sigui», opina Míriam Díez.

Sant Pau i les tensions internes

«No us emmotlleu al món present» (Rm 12,2). L'apòstol sant Pau en aquesta carta als romans apunta una tensió possible per als intel·lectuals catòlics, entre aquest estar en el món i no deixar-se arrossegar per les seves dinàmiques: «Per descomptat que aquesta tensió hi és, però aquesta frase de sant Pau té un perill, i seria dir: "Saps què? Aquest món present és tan caduc, corromput, fet malbé, que refugiem-nos en els nostres, en una bona torre protegida." I no va per aquí. El cristianisme no pot ser mai pur perquè sempre estarà exposat a la intempèrie. I l'intel·lectual cristià s'ha d'embrutar les mans. I això fa mandra, perquè de vegades entrar en els debats contemporanis és una lluita d'on en pots sortir, literalment, ben establornit», remarca Díez.

Avezuela, per la seva banda, apel·la a la responsabilitat i la necessitat de models: «És cert que les xarxes socials faciliten la configuració d'una societat horitzontal on les posicions, almenys en aparença, es polaritzen com una mena de tornada a un estat de la natura. En aquest punt, i després d'un llarg període de reivindicació de drets, és imprescindible ser conscient que hem d'assumir responsabilitats individuals i col·lectives que han d'anar més enllà de l'estricta compliment dels deures que determinen els ordenaments dels estats. Això suposa educar-nos i formar-nos per tal de generar comportaments responsables, respectuosos i actituds cíviques que, ara més que mai, tenen un efecte contagiós i poden tenir una influència en entorns personals i laborals molt diversos.»

Arribats a aquest punt, és pertinent la pregunta que es formulava Lluís Font (vegeu *Catalunya Cristia-*

na n. 2287): «Com fer entendre la paraula profètica de l'Església amb un llenguatge adaptat als temps i amb uns referents culturals que no siguin purament intramurs?» Dameson opina que «això s'aconsegueix fent parlar els laics. A vegades pots aprendre molt més d'una voluntària d'un banc dels aliments que d'un llibre sobre espiritualitat cristiana. També és una manera de modernitzar la manera de comunicar el missatge. Hi ha moltes persones que viuen Déu d'una manera molt personal cada dia, això fa que la gent que no és catòlica ens miri i es preguntin per què estan tan contents, per què viuen amb esperança».

Aquí també suma la Doctrina Social de l'Església (DSE), un dels tresors més desconeguts: «Allò social i allò espiritual, malgrat que històricament s'ha pogut convertir en una disjuntiva, són aspectes íntimament connectats. Davant les moltes incerteses de futur generades per la profunda transformació social en què ens trobem, la DSE és una referència imprescindible per abordar aquests desafiaments del nostre temps, amb el bé comú, la justícia i la solidaritat com a valors i principis essencials en què se sustenta», argumenta Avezuela.

Díez reivindica que els intel·lec-

DAVID JOU
«Estem tan immersos en el curt termini, en les urgències del dia a dia, en el món de les sensacions, que no reflexionem sobre les grans qüestions»

MÍRIAM DÍEZ
«El cristianisme no pot ser mai pur perquè sempre estarà exposat a la intempèrie. I l'intel·lectual cristià s'ha d'embrutar les mans»

JOSEP M. RIBA
«El món "secular" està farcit de riquesa cultural i espiritual i falten molts espais perquè l'enriquiment mutu es produeixi»

Acte de la Fundació Joan Maragall.

L'albergueria de Vic, una mà estesa a l'artista

Què diria l'abat Oliba si veiés en què s'ha reformulat avui L'albergueria que ell va concebre? «En aquella època era un alberg que acollia el passavolant, el pelegrí, on refeia les forces i marxava. Continuem fent el mateix: l'artista contemporani parla, dialoga amb els altres i marxa. I també, el visitant entra, escolta l'artista que hi exposa, reflexiona i marxa. Certament, el món "secular" està farcit de riquesa cultural i espiritual i falten molts espais perquè l'enriquiment mutu es produeixi», assegura el director d'aquest centre cultural del bisbat de Vic, Mn. Josep M. Riba i Farrés.

El vicari general de Vic recorda els inicis l'any 1997 i la trajectòria: «L'albergueria va néixer per la nostra innocència i la confiança dels responsables diocesans. Començàvem a observar que en els adolescents i joves la dimensió creient no es coneixia bé. Vam preguntar-nos com el patrimoni ens podia ajudar a sensibilitzar el món. Al cap de tres anys, però, se'ns demana col·laboració en una intervenció d'art contemporani i se'ns obre una finestra immensa a partir de la qual ens hem anat especialitzant: establir un diàleg amb l'artista contemporani a partir de la dimensió patrimonial-cultural i espiritual de la nostra Església.» Per a Mn. Riba, «que el món de l'art s'acosti a l'Església a dialogar és un gran primer pas. No hem de perdre de vista mai que el gran artista és Déu a l'hora de crear».

«Tekne», de Ramon Surinyac, és una de les darreres mostres a L'albergueria de Vic que acredita un llarg recorregut en el diàleg fe i cultura.

tuals catòlics «poden ser fars, persones que són referència, que et ve de gust llegir, escoltar, seguir. Hi ha tanta gent superficial que diu bestieses, que poques persones que sàpiguen orientar i a més ho puguin fer tan bé i sense contradiccions des d'una perspectiva creient és ben positiu». I Jou conclou: «El cristianisme és un gran generador de sentit i un gran explorador de la naturalesa humana. Expressar la seva visió porta a crear cultura, en cada moment històric. Aquesta cultura serà més eficaç si s'empren llenguatges

adients, sintonitzats amb el seu moment, frescos, interpel·ladors, sorprenents, profunds, sense perdre de vista tota la riquesa de recursos simbòlics que porta acumulada en vint segles d'història.» Això sí, amb una actitud determinada, proposada per Jou mateix: «La paràbola del sembrador és molt realista: sembres, i molta part del que sembres es perd. Però cal sembrar, amb tanta il·lusió, tant d'esforç, tanta imaginació i tant de saber com puguis. La resta no depèn de tu, no t'ha d'amargar ni ha de pesar damunt teu.»

L'abat de Montserrat, el P. Manel Gasch, en el lliurament dels darrers premis crítica «Serra d'or».

Aquesta setmana el Papa anuncia una segona part de l'encíclica *Laudato Si'*, recordem el bisbe Antoni Deig, coneixem la botiga *Moda re-* de Tarragona, ens apropem a la JMJ de Síria i el Líban i entrevistem la directora de Càritas diocesana de Girona

 Vaticà

El Papa continua impulsant la pau

Francesc es reclou a l'agost per actualitzar l'encíclica «Laudato Si'»

RODRIGO MORENO QUICIOS
Corresponsal a Roma

Durant l'agost Francesc ha limitat les aparicions en públic malgrat que juliol sigui el seu mes típic de vacances. Explicava el motiu a un grup d'advocats que pertanyen al Consell d'Europa que el van visitar al Palau Apostòlic. En la intensitat de la calor romana, el Papa es va recloure a Casa Santa Marta per treballar en una segona part de l'encíclica *Laudato Si'* i «actualitzar-la als problemes actuals».

L'encíclica *Laudato Si'* és la primera en la història de l'Església centrada explícitament en l'ecologia, tot i que d'altres com *Evangelium vitae* i les mateixes audiències generals de Benet XVI ja exploraven el tema. Francesc és un Papa molt més continuista i ni la preocupació per la cura de la Creació és exclusiva seva, ni els seus predecessors eren tan impermeables a la crisi climàtica que ja veien amb els seus ulls.

La protecció del medi ambient és una disciplina que algunes veus volen situar en una trinxera ecològica però que, a banda de comptar amb un gran suport científic, és de sentit comú. Més encara en l'aproximació que Francesc proposa, anomenada ecologia integral, de profunda inspiració catòlica i que combina la relació de l'ésser humà amb la natura, la societat i Déu. La seva encíclica no és només un diagnòstic de la situació actual, sinó també una mirada cristiana i una guia de pregària davant d'aquest repte urgent.

De moment no han sorgit reaccions, però l'aprofundiment del Papa en l'ecologia integral molt possiblement el pot portar a afrontar resistències. Fonts vaticanes que preferixen mantenir-se anònimes ja van revelar en el seu moment les pressions que van rebre de l'ambaixada

L'encíclica «Laudato Si'» és la primera en la història de l'Església centrada explícitament en l'ecologia

Günther Simmermacher a Pixabay

dels Estats Units davant la Santa Seu quan la primera entrega de *Laudato Si'* va veure la llum. No els van convèncer ni la responsabilitat que el Papa atribuïa a les indústries en el canvi climàtic, ni la necessitat que apuntava de trobar una alternativa a la producció i consum de combustibles fòssils.

Tot i que alguns sectors vinculats al petroli siguin tan defensius, el Papa sempre ha aclarit que no és la seva intenció fer política. I tot i que per motius d'impacte la publicació de *Laudato Si'* es va fer només uns mesos abans de la Cimera del Clima de París que va actualitzar el Protocol de Kyoto, el text no s'adreçava tant a les grans nacions sinó que subratllava la responsabilitat que tenen els individus d'afrontar un canvi en el seu estil de vida i els seus patrons de consum. Era un missatge tan senzill que va ser rebut amb els braços oberts per persones sense conviccions religioses i

A l'agost el Papa ha reduït les aparicions públiques.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

De la pantalla a la vida

Malgrat que aquests últims dies els informatius —en totes les cadenes— obrien amb la pantalla plena de samarretes vermelles alegrant-se —amb raó— del triomf de les nostres futbolistes, per tot el que significa en la promoció de la dona i en l'esforç pioner d'aquestes joves, sovint la pantalla es fon en un blau marí per presentar-nos aquest nou cementiri del segle XXI que és el Mediterrani a Europa i l'Atlàntic a Centreamèrica.

Lògicament, els informatius ens parlen d'estadístiques: «Han arribat a tal o tal altra platja les restes d'un nou naufragi...» D'aquestes notícies, n'hem vist moltes aquest estiu: «Unes 50 persones van arribar en una pastera a la platja de Tarifa. Les imatges van ser captades per un turista que era en aquell moment a la zona de bany, i que assegura que entre els ocupants de l'embarcació hi havia almenys tres menors i una dona embarassada. L'escena s'emmarca en l'arribada massiva de pasteres durant les últimes setmanes a les costes de Gibraltar. Només aquest divendres, 27 de juliol, unes mil persones van ser rescatades de les aigües de l'Estret d'unes 50 pasteres», segons informa l'agència EFE. Sona el meu telèfon mòbil i sento la veu del Moha que, amb veu d'angoixa, m'explica que estaven tan tranquils al carrer quan la policia els ha aturat i al seu amic, que encara no té papers, l'han portat al CIE. «Si no hem fet res i estem amb vosaltres. Busqueu-nos un advocat... Després de tot el que hem passat per arribar aquí!» A la pantalla ens impacten les xifres. A la vida ens playnem pels amics que estan fent un veritable esforç per sortir-se'n acabada d'estrenar la seva majoria d'edat.

VIQUI MOLINS
Religiosa teresiana

ha ajudat el Papa a treballar en xarxa amb moltes altres associacions de la societat civil que, al marge de qualsevol altre tipus de condicionaments, comparteixen amb ell la preocupació per la cura de la Casa Comuna.

Tot i que tota la fama se l'hagi enduta la *Laudato Si'*, tampoc és l'únic text de Francesc sobre la cura del medi ambient. Potser el segon més conegut és l'exhortació apostòlica *Estimada Amazònia*. Francesc hi denunciava obertament la sobreexplotació minera i forestal del pulmó del planeta. El llibre forma part de «la petita biblioteca», com sempre fa broma el Papa, que lliura als líders polítics que el visiten.

Més esforços per la pau a Ucraïna

A banda de la seva preocupació mediambiental, aquest agost al Vaticà ha estat marcat pels esforços del Papa per la pau a Ucraïna. El 21 d'agost es va reunir amb el general

Mark Milley, catòlic i cap de l'Estat Major Conjunt dels Estats Units. Van parlar dels darrers detalls del conflicte i, en roda de premsa posterior, el militar va subratllar la preocupació del Papa per les víctimes de la guerra.

En el dia del tancament d'aquesta edició, Francesc s'ha reunit amb l'arquebisbe de Bolonya, Matteo Zuppi, l'home fort diplomàtic del Papa i que ja ha visitat Kíiv, Moscou i Washington. Se sospesa també una visita seva a la Xina. L'endemà a aquest tancament el Papa s'haurà reunit amb Katalin Novák, presidenta d'Hongria, catòlica devota, i aliada fonamental del Vaticà per desescalar la guerra perquè el país manté alhora una relació fluida amb Ucraïna i Rússia. Finalment, la visita del Papa a Mongòlia del 31 d'agost al 4 de setembre podrà sumar aquest enorme territori d'Àsia Central als esforços per posar punt final a la invasió russa.

 Solsona

Sebastià Janeras ens comparteix un text inèdit del recordat bisbe de Solsona

En els 20 anys de la mort del bisbe Antoni Deig

Carlos Cid

maig del 1991), que conté la *Regla pastoral* de sant Gregori el Gran, obra que el bisbe Deig va traduir i a la qual va fer l'estudi introductori. Poc després de la publicació, el 27 de juny se'n feia una presentació a Solsona, a càrrec del P. Alexandre Olivari (†), monjo de Montserrat. Com a resposta, el bisbe Deig va llegir una carta que havia escrit adreçada al mateix papa sant Gregori el Gran, carta molt personal, de bisbe a bisbe, i molt sentida, amb aquell estil que tant caracteritzava el bisbe Deig. En el paper original del bisbe de Solsona, aquesta carta portava aquest títol: «*Carta del bisbe traductor al bisbe traduït.*» M'ha semblat, com deia, que fer conèixer aquest text era una bona manera de commemorar els vint anys del traspass del recordat bisbe de Solsona Antoni Deig.

Ha estat pura i humil
la meva intenció de
traduir-te, i els meus
pensaments han estat
de bondat i de servei

SEBASTIÀ JANERAS
Doctor en Ciències Eclesiàstiques
Orientals

Enguany s'escau el vintè aniversari de la mort del bisbe de Solsona Antoni Deig (12 d'agost del 2003). M'ha semblat que una manera de commemorar-ho era de reproduir unes paraules seves, no publicades, que va pronunciar en ocasió de la presentació del volum 21 de *Clàssics del Cristianisme* (publicat el

Tot el que he llegit i
après de la teva vida ha
estat per a mi un nou
descobriments per tal de
servir millor els meus
fidels

Al meu Germà en l'episcopat, Gregori, el Gran, Papa.

Estimat en Crist,

Ja ho veus! Un teu germà en l'episcopat, successor com tu dels apòstols de Jesús (encara que tu ho siguis directament de Pere, el primer dels apòstols), t'adreça una carta quan ja estàs glorificat al cel, on cantes (suposo que amb melodia gregoriana) o dius l'eterna lloança a la Santíssima Trinitat, a la qual tots devem honor i glòria. Sí, t'escric després de 1.400 anys exactes de quan vas començar a servir l'Església Universal des de la teva estimada Roma. Quina tirallonga d'anys, doncs, entre tu i jo! Que n'han passat de coses a la nostra Església! No és pas necessari que t'ho expliqui, perquè ja les saps totes i amb una visió molt més precisa de la que en tenim els qui vivim encara en aquest món.

No sé pas, Gregori, si he estat un bon traductor o bé un traditore de la teva Regla Pastoral. I això, tant pel que fa referència a la traducció al català (em sembla que és la primera que es fa al llarg dels segles), com per la introducció que he escrit, explicant coses de la teva vida, dels teus escrits i del teu tarannà, i d'aquell temps difícil que et va tocar de viure. Ara, però, no creguis, encara tenim guerres i, com al teu temps, es barallen els d'Occident amb els d'Orient, ajudats els primers per uns altres més de Ponent que tu no vas poder conèixer. Et demano, per tot això, la teva benvolença i la teva misericòrdia. Saps prou bé que el Jutge invisible i just del qual tant ens parlaves en la Regla, no em tindrà en compte les meves incorreccions, perquè ha estat pura i humil la meva intenció de traduir-te, i els meus pensaments han estat de bondat i de servei.

I ara que dic «servei»; tu que, més que Cònsol de Déu, com et deien, i més que que Vigilant, com indica el teu nom, vas voler ésser el «servent dels servents de Déu» (servus servorum Dei), intercedeix per tal que l'Església d'avui no tingui ànsies dominadores de poder ni desigs de voler regir el món, sinó que es faci serventa de tots els homes i dones, que acompanyi aquest món amb humilitat i senzillesa, que treballi únicament pel Regne de Déu dient i duent la Paraula a les multituds, sofrint i alegrant-se amb les penes, les angoixes, les joies i els goigs de la humanitat.

Et dono les gràcies, Gregori. Tot el que he llegit i après de la teva vida ha estat per a mi un nou descobriment per tal de servir millor els meus fidels, per saber que, havent arribat al grau més alt del govern de les ànimes, he de viure l'evangeli i de l'evangeli, i seguir els teus assenyats consells per saber exhortar adequadament els diversos oients i, sobretot, per sospesar i discernir convenientment la càrrega i la responsabilitat que he pres damunt meu en acceptar el ministeri episcopal. Prega perquè en sigui digne.

I ja res més. Vull dir-te, en acabar, que la teva humilitat i la teva senzillesa, juntament amb la fortitud i la contundència que demostrares en la teva vida davant un panorama tan destrossat i enutjós, voldria que fossin per a mi i per a tots els meus germans preveres, el model d'un equilibri, d'un seny i d'una santedat que tanta falta fan en el moment que vivim. Com demanaves tu al final de la Regla Pastoral, jo també dic que «en el naufragi d'aquesta vida em sostinguis amb la taula de la teva intercessió, a fi que, si el meu propi pes m'enfonça, m'alci la mà dels teus mèrits».

Amb tot afecte i veneració.
+ Antoni Deig i Clotet, bisbe de Solsona

Tarragona

Càritas Tarragona compta amb una botiga de Moda re- Roba usada que genera treball social i sostenible

Joan Boronat

La botiga està ubicada al carrer Governador González, núm. 18 de Tarragona.

JOAN BORONAT
Tarragona

Quants armaris hi ha a les llars que estan plens de roba de vestir pràcticament nova o poc usada, a vegades conseqüència dels mals hàbits de la compra compulsiva. Aquestes peces de vestir, sovint oblidades, poden ser aprofitades per altres persones amb escassetat de recursos i a la vegada donar l'oportunitat a d'altres de vulnerables de formar-se per a la inserció en el món laboral. Amb aquesta finalitat, Càritas Diocesana de Tarragona compta amb la primera botiga Moda re-, en un dels carrers cèntrics de la capital tarragonina.

Forma part de la cadena d'establiments que la confederació Càritas espanyola té escampades per tot Espanya.

Moda re- opera jurídicament com a cooperativa, destinada a la promoció de l'economia social i solidària a través de la realització, el reciclatge i la venda de roba usada, amb l'objectiu principal de generar treball social i sostenible. A Tarragona és gestionada per l'empresa d'inserció Arada, de Càritas Diocesana. Vicenç Vesés, responsable

d'Arada, explica: «El projecte aposta per un espai de consum sostenible reutilitzant béns de segona mà i al mateix temps afavorint la inserció de persones en risc d'exclusió social al territori. Així, els ingressos de l'establiment es destinen a iniciatives de formació i inclusió laboral de col·lectius vulnerables atesos per Càritas.»

La botiga Arada Moda-re té una imatge moderna i actual, que vol trencar amb els estereotips de segona mà. El seu projecte tèxtil es basa en una economia circular que respecta i cuida les persones i el medi ambient. Als penjadors i prestatgeries de la botiga es poden veure primeres marques de roba de vestir, que fàcilment poden costar més de 100 euros i que a Moda re- en la seva gran majoria no superen els 25 euros, després d'haver estat rigorosament classificades i acuradament tractades. Maite Ruiz, encarregada de la botiga, fa una valoració molt positiva d'ençà que l'establiment va obrir el desembre de l'any passat, pel que fa a les donacions que constantment reben de comerços, empreses i de particulars tant de roba, femenina i masculina, com de complements: calçat, bosses, cinturons...

Per a Maite Ruiz, la bona acceptació que té Moda re- a Tarragona rau en el fet que «la gent cada vegada està més conscienciada que cal reciclar i que comprant aquí col·laboren en l'acció social».

En l'actualitat hi ha una dependenta a jornada completa i una altra a mitja jornada, totes dues en període de formació. L'encarregada assenyala que «aquí els ensenyem a col·locar bé la roba, conèixer la qualitat de les peces i tractar amb el públic», eines de molta utilitat a l'hora d'accedir al mercat laboral.

«L'objectiu que ens hem marcat en un futur és arribar als cinc establiments en l'àmbit de l'arquebisbat de Tarragona», assenyala Vicenç Vesés.

ACN replica la Jornada Mundial de la Joventut a Síria i el Líban

Els joves sirians i libanesos també han pogut viure la JMJ.

JOSUÉ VILLALÓN

Ajuda a l'Església Necessitada

PAPA FRANCESC

«Us convido a perseverar en la vostra fe, la vostra esperança i el vostre amor mutu i pel vostre país, i a no perdre l'esperança en un futur millor»

La primera setmana d'agost l'Església va viure un dels esdeveniments més importants de l'any: la Jornada Mundial de la Joventut (JMJ) Lisboa 2023. Milers de joves pelegrins d'arreu de Catalunya van poder participar en aquest esdeveniment, juntament amb prop de dos milions de persones. I en van tornar plens d'alegria, havent viscut una experiència personal amb Jesús i amb l'Església viva del present i del futur. Molts altres joves, tot i que no van tenir tanta sort de poder ser a Lisboa, no es van quedar sense viure aquesta experiència.

És el cas de més de 2.000 nois i noies de Síria i el Líban que, amb el suport de la fundació pontificia Ajuda a l'Església Necessitada (ACN), van celebrar trobades nacionals de joves catòlics, organitzades en plena sintonia amb la JMJ de Lisboa.

Berta El-Hajj, una jove libanesa, comenta: «El Líban ha patit molt en els darrers anys, i naturalment els joves han estat els més afectats per la crisi. Com a dona jove libanesa, la

JMJ del Líban ha estat un espai per a mi per connectar i intercanviar amb joves de les sis Esglésies catòliques orientals del Líban, envoltada de companys joves cristians. Hem trobat fortalesa i benestar. Moltes gràcies a ACN i als seus generosos benefactors.»

Tant el Líban com Síria pateixen un fort èxode cristià propiciat per una crisi econòmica, social i política brutal a la regió, així com la guerra enquistada i el terratrèmol en el cas de Síria. Malgrat això, els joves cristians libanesos i sirians posseeixen unes conviccions fortes i volen ser a prop espiritualment del Papa i dels seus germans en la fe d'arreu del món.

A Síria, aquesta trobada va tenir lloc a Saydanya, a la perifèria de Damasc, un important centre de pelegrinatge consagrat a la Mare de Déu. En aquest lloc es van patir atacs i assassinats per part de jihadistes. La trobada va ser presidida pel patriarca de l'Església grecocatólica melquita, Mons. Josep I Absi.

El pare Raafaat Abou Al-Naser, coordinador de la JMJ a Síria, explica a ACN: «El vostre suport ha estat fonamental perquè aquest projecte vegi la llum a favor dels joves cristians que han decidit quedar-se a Síria. Ha estat una ocasió per fer unitat i aquesta JMJ ha estat un estímul per créixer en la seva relació amb l'Església. Gràcies pel vostre suport.»

ACN va ajudar totes dues iniciatives amb un total de gairebé 400.000 euros per a despeses de menjar, allotjament, transport, atenció mèdica, tallers i catequesis. El papa Francesc també va voler ser-hi i els va enviar un missatge especial: «Us convido a perseverar en la vostra fe, la vostra esperança i el vostre amor mutu i pel vostre país, i a no perdre l'esperança en un futur millor. Recordeu que Jesús és al costat vostre i que tota l'Església és a prop vostre, pregant amb vosaltres. Revifareu les vostres Esglésies i reconstruireu el vostre país, restaurareu la pau i la tranquil·litat.»

Dolors Puigdevall, directora de Càritas Diocesana de Girona

«Veig les dones com a facilitadores del camí sinodal»

Consell Diocesà de Càritas Diocesana de Girona. Dolors Puigdevall, al centre.

MONTSERRAT CREUS

«Càritas està compromesa a millorar l'accés a l'escola per als infants i adolescents desfavorits»

Aquesta setmana estrenem «Amb veu de dona», una nova secció mensual de Càritas Catalunya. I ho fem entrevistant Dolors Puigdevall, directora de Càritas Diocesana de Girona des del juny del 2016.

De l'1 de setembre al 4 d'octubre, té lloc el Temps de la Creació, que enguany té com a lema «Que la justícia i la pau flueixin». Quines accions fa Càritas per protegir la casa comuna? Què fa per la justícia social?

Des d'ECOSOL, empresa d'inserció de Càritas Diocesana de Girona, facilitem la inserció laboral de persones que es troben en situació de vulnerabilitat social. Com tota empresa busquem que econòmicament sigui rendible, mantenint criteris de qualitat en la prestació de serveis i la gestió però amb un desenvolupament sostenible a escala mediambi-

ental, econòmica i social. Impulsem l'economia circular i reconeixem l'economia col·laborativa en el sistema econòmic actual. A Càritas ens organitzem per programes per treballar de forma ordenada per la Justícia Social, en la qual la defensa dels drets fonamentals de la persona és la base.

Aviat començarà el nou curs escolar. Com s'ajuda des de Càritas els infants de famílies vulnerables?

Càritas està compromesa a millorar l'accés a l'escola per als infants i adolescents desfavorits. L'objectiu també és reduir el nombre d'abandonaments escolars prematurs. Com que l'educació primària no és una base suficient per garantir la vida, Càritas també promou la capacitat professional. Es tracta de promoure com més aviat millor els infants de famílies desfavorides, perquè puguin entrar a l'escola sense acumular retards que són gairebé impossibles de recuperar.

Quin creu que ha de ser el paper de la dona en l'Església?

A Càritas Diocesana de Girona som 2.160 persones voluntàries que treballem en equips organitzats, conjuntament amb els consiliaris i les persones tècniques contractades. De les 2.160, el 73% som dones. Per tant, les dones estem ja de forma activa en l'Església. Veig les dones com a facilitadores del camí sinodal que en aquests moments tota l'Església universal està reflexionant. La nostra societat entén el lideratge compartit i el treball en equip com el mitjà més equànim per avançar i, les dones en general, ens sentim més còmodes en aquest estil del qual l'Església ha d'anar impregnant-se, des de l'escolta, tot facilitant els espais on es pugui donar la participació de les dones i dels homes en tots els àmbits de presa de decisions que sigui possible.

SOLSONA

Pintures murals de l'església de Sant Llorenç de Morunys

El 19 d'agost va tenir lloc la presentació de la restauració de les pintures murals del presbiteri de l'església de Sant Llorenç de Morunys. El bisbe Francesc Conesa va presidir l'acte, acompanyat del rector de la parròquia, Mn. Josep M. Montiu. Després d'una presentació feta per Carles Freixes, delegat de patrimoni del bisbat, la restauradora Imma Brull va impartir una conferència sobre aquest procés de conservació-restauració de les pintures.

URGELL

Celebració de la Festa de Sant Gil a Núria

La Festa de Sant Gil se celebra l'1 de setembre al santuari-basilica de la Mare de Déu de Núria presidida per l'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Mons. Joan-Enric Vives. La missa solemne compta amb un gran nombre de fidels i autoritats assistents que omplen l'esplanada de davant del santuari-basilica. Tots ells s'uneixen en la processó de la imatge de la Mare de Déu, portada pels pastors fins a l'ermita de Sant Gil, cantant els goigs.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

L'estel de la JMJ continua

El 7 d'agost al matí arribaven de Lisboa els joves de la diòcesi que havien peregrinat a la JMJ. Una mica cansats, és veritat, però molt contents i amb el cor ple de felicitat. Els van rebre els seus familiars i el bisbe Agustí a les portes de la Casa de l'església de Sant Feliu de Llobregat, d'on havien sortit una setmana abans.

TARRAGONA

Benedicció de la restauració de l'església de Vistabella

Un centenar de persones van participar, el 22 de juliol, de l'eucaristia de benedicció de les obres de restauració de l'església modernista del Sagrat Cor de Vistabella, obra de Josep Maria Jujol. La celebració va ser presidida per l'arquebisbe Joan Planellas i concelebrada pel capellà de l'església, Mn. Joan Maria Ferrer, i per Mn. Joan Brulles, descendent del mestre d'obres del temple.

GIRONA

Sant Llorenç de Sous celebra la seva festivitat

El dijous 10 d'agost, l'antic monestir de Sant Llorenç de Sous, situat al municipi d'Albanyà, va celebrar la festivitat del seu patró. La sala capitular va acollir la missa, concelebrada per una desena de preveres. Un cop acabada es van beneir els tradicionals panets —que es van repartir a l'exterior—, es va fer el cant dels goigs i es va venerar una relíquia del sant.

VIC

«Gloriosa» JMJ a Lisboa amb 130 participants del bisbat de Vic

Del 30 de juliol al 7 d'agost, 130 joves de la diòcesi de Vic van anar a Lisboa per tal de participar en la Jornada Mundial de la Joventut (JMJ). A part dels actes massius, també van tenir celebracions diocesanes, algunes presidides pel bisbe Romà, on van participar sinodalment tots els joves de les parròquies del bisbat.

TORTOSA

60è aniversari de la pujada de la Mare de Déu de la Fontcalda

Va ser l'any 1963 quan els gandesans van pujar la Mare de Déu de la Fontcalda a la ciutat. L'any passat un grup de joves demanaren al rector, Mn. David Arasa, tornar a pujar la Verge a Gandesa i commemorar-ne cada cinc anys la reedició. Aquest any, coincidint amb el primer dia de la novena, s'ha organitzat un multitudinari acte presidit pel bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Javier Vilanova, acompanyat per Mn. David, Mn. Julian Escudé, Mn. Juanjo Roca, i el rector d'Amposta, Mn. Ramon Font.

TERRASSA

El Centre d'Esports Sabadell al santuari de la Salut

Com ja és tradició, el Centre d'Esports Sabadell va pujar el diumenge 20 d'agost al santuari de la Salut per fer ofrena la Mare de Déu de la temporada que comença.

LLEIDA

Romeria de les Verges de la Ribagorça

Castelló de Sos, a la Ribagorça aragonesa, acull el disabte 2 de setembre la 44ena edició de la Romeria de les Verges de la Ribagorça. Castelló de Sos pren el relleu a Boltanya, on es va celebrar l'any passat. La comunitat parroquial, l'Ajuntament i la Comarca de Ribagorça han preparat un programa que comença a les deu del matí amb la rebuda a tots els grups participants a l'església de Sant Sebastià.

Quan de veritat l'escola esdevé espai de Veritat

Cal que apostem per fer redescobrir la presència de Déu en tot i en tots, especialment en els qui pateixen la injustícia de perdre la vida cercant dignificar-la

MARCEL PALLEJÀ
Mestre de Dominiques
Tarragona

Em trobava, el juliol passat, llegint el pròleg que l'enyorat bisbe Toni Vadell va escriure per a un llibre de pastoral educativa, quan m'arribà la colpidora notícia de la troballa d'un infant mort a la platja de Roda de Berà, una nena de vuit mesos que dies més tard vam saber que havia caigut d'una pastera camí de les illes Balears. Tots acabaren ofegats, pares inclosos, però la petita Lilia arribà a les nostres platges per vergonya dels qui dediquen l'estiu a arregar-se sota el sol pensant a quina guingueta soparan a la fresca o en les poques ganades que tenen de tornar a treballar.

En el pròleg, el bisbe Toni deia: «Necessitem escoles que, precisament en aquests moments tan complicats, apostin per una pastoral escolar evangelitzadora cuidada, curosa i que cuidi. Que s'atreveixin a cuidar realment la persona, a acollir-la de veritat, a estimar-la, a escoltar-la i acompanyar-la...»

I és aquí on vull posar l'accent, ara que comença el curs escolar i que, probablement estem començant a oblidar la tragèdia visibilitzada, aquesta vegada, tan a prop nostre. Vull posar l'accent en l'escola cristiana d'avui, quan la política i els poders econòmics i socials callen davant d'aquests escàndols. I el poso en la urgència d'actualitzar els plans de pastoral educativa que sostenen la resta de projectes de centre, perquè si s'enfoquen només a desvetllar la fe amb actes i campanyes ben cuidades cal

que, abans de les grans trobades al pati inaugurant el curs o pregant per la pau, que també cal fer, apostem per fer redescobrir la presència de Déu en tot i en tots, especialment en els qui pateixen la injustícia de perdre la vida cercant dignificar-la i, encara pitjor, patint l'oblit de molts un cop s'ha llegit a les xarxes i ha dolgut una estona.

Els educadors de les escoles cristianes hem d'estar més desperts que mai en un món que construeixen uns pocs per a que hi visquem tots, basant-lo en molta imatge i desinformació, amagant-nos el que ens fa mal al cor per conduir-nos cap a una felicitat enganyosa en forma d'oci excessiu i pervers, de devoció desmesurada i ridícula al cos, o al consum escandalós en benestar personal.

Ens aboquen a un món en el qual la Veritat de la proposta de Jesús queda suplerta per tantes «veritats» que s'idolatre des de petits, fent viure la individualitat enmig del món, aïllats i dominats perquè siguem dòcils i portem tot el dia auriculars a les orelles, fent-nos les menys preguntes possibles. Sort que esperança i perseverança estan a l'ADN de l'escola evangelitzadora, i segur que on calgui fer-ho la pastoral es repensarà involucrant mestres i PAS perquè amb alumnes i famílies siguem feliços vivint la Veritat de veritat, treballant perquè en tothom trobem Déu i ens hi quedem.

I si la propera activitat al pati és denunciar, explicant-ho arreu, tants morts que volien viure com la Lilia?

L'espiritualitat com a element potenciador de recursos davant la malaltia

L'espiritualitat pot proporcionar un marc de significat per comprendre, integrar i transformar experiències de vida difícils

MARINA FERNÁNDEZ-ANDÚJAR

Facultat de Psicologia,
Universitat Abat Oliba
mfernandezan@uao.es

MARTA OPORTO ALONSO

Departament de Psicologia i
Pedagogia, Facultat de Medicina,
Universitat CEU-Sant Pau

L'arribada de la malaltia ens desperta de la nostra vida de vegades frenètica i distreta i ens centra en l'essencial. La malaltia afecta el cos, la ment i l'esperit, les nostres relacions i estils de vida, però també desperta inquietuds existencials, preguntes sobre les prioritats vitals i en ocasions un desig de transcendència nou en la biografia d'una persona. Sovint, els professionals de la salut observen que en ben pocs casos les persones que passen pel tràngol de la malaltia deixen de banda la dimensió espiritual. Per aquesta raó, l'OMS des de fa dècades adverteix que és essencial per a la qualitat de vida del pacient i la seva família potenciar i acompanyar aquesta dimensió espiritual. Com definir aleshores aquesta dimensió espiritual inherent a tota persona i perfectament integrada en la unitat individual? Es tracta d'un concepte multidimensional que engloba tres àrees: la *intrapersonal* (contempla la relació amb nosaltres mateixos com a element que atorga sentit i coherència a la nostra vida), *interpersonal* (inclou l'harmonia en les relacions amb els altres i la necessitat de sentir-nos estimats) i *transpersonal* (consciència de pertinença a una dimensió transcendent i connexió amb un poder superior a nosaltres mateixos).

En el context de l'assistència integral, l'espiritualitat és una dimensió necessària per transcendir la malaltia, entenent-se el sofriment com una crida a la plenitud i no simplement com una pèrdua d'integritat. L'espiritualitat pot proporcionar un marc de significat per comprendre, integrar i transformar experiències de vida difícils que juguen

un paper central en la vida de les persones lluitant per viure i fer front a la malaltia. Des de fa dècades hi ha intervencions psicoterapèutiques que contemplan la dimensió espiritual, relacionant-ne la inclusió amb millores en les estratègies d'afrontament, per exemple, davant del càncer i associant-se a menors nivells d'angoixa, enuig, ansietat i aïllament social. Alguns dels objectius concrets d'aquestes psicoteràpies persegueixen actualitzar el pacient amb el sentit i propòsit de la seva vida i que aprengui estratègies concretes per viure d'acord amb aquest propòsit. S'hi inclouen temes com el propòsit de vida, el sentit vital, el sentiment de connexió amb el sagrat i el sentit de pau i acceptació, posant el focus en el procés transformatiu que experimenten les persones quan transiten per un període de malaltia. A banda, es treballen recursos psicològics com la regulació emocional, l'acceptació, la reducció de la reactivitat emocional i la creació de flexibilitat de comportaments. Es tractaria d'un recurs que potencia i complementa l'acompanyament espiritual que realitzen des de centres assistencials tants agents de pastoral hospitalària.

Val la pena apostar per oferir a les persones que transiten per la malaltia acompanyament professional que en potenciï la dimensió espiritual, perquè sorprenentment descobreixin o actualitzin «racons espirituals» oblidats de la biografia, trobin sentit al sofriment i descobreixin que no estan sols en el camí de la malaltia, camí a partir del qual pot generar-se una forma més profunda i real de viure el projecte de vida.

ORIOI JARA

Director, guionista i productor catòlic

Saps qui és Déu?

Un dels principals problemes dels cristians avui dia és que la majoria no coneixem Déu. No llegim la Bíblia, no estudiem les Escripures, no investiguem la Paraula Sagrada i tot això té conseqüències automàtiques en la nostra vida cristiana: sense voler, i per simple desconeixement, no gaudim de l'alegria, la gratitud, la joia i la confiança que ens hauria de proporcionar el fet de saber qui és Déu, què ha fet per nosaltres i què vol de la nostra vida.

Després d'una de les meves conferències es va acostar un home jove i em va confessar que li agradaria tenir la meva passió per Déu però que no n'era capaç, malgrat que se sentia «una bona persona». Això ens ha de portar a una pregunta radical i absolutament fonamental per a nosaltres: per què adorem Déu? Aquest és un tema importantíssim que Satanàs planteja a la Bíblia: «És que Job reverencia Déu de franc? No és cert que l'has envoltat d'un clos per protegir-lo, a ell, la seva família i tots els seus béns? Tu l'has beneït en tot el que ha emprès, i els seus ramats es multipliquen sobre la terra. Però, només que aixequis la mà i toquis els seus béns, et juro que et maleirà a la cara!» (Jb 1,9-11).

El diable, com moltes persones avui dia, sent que la relació amb Déu

és un intercanvi, una pràctica religiosa que comporta un benefici. Però no és així a la Bíblia i aquest error es produeix perquè no entenem qui és Déu. «El Senyor és gran i digne de tota lloança. La seva grandesa no té límits; Que a cada generació et lloïn pel que has fet, que anunciïn les teves proeses» (Sl 145,3-4). Déu és tan gran i ha fet tantes meravelles que és digne per Ell mateix de ser lloat. Ho mereix, a banda del que impliqui per a la nostra vida.

Per què m'estimo Déu amb aquesta passió? Perquè gràcies a llegir i estudiar la Bíblia sé que Déu és santíssim, perfecte, omnipotent, omniscient, tan gran i meravellós que ni tan sols Isaïes (Is 6,1-8), sant Pere (Lc 5,8-11) o Moisès (Ex 33,12-23) poden mirar la seva glòria cara a cara. Tots tres es rendeixen a l'evidència que no mereixem el Déu que ens estima i, malgrat això, Ell es va fer home per substituir-nos a la creu.

Llegir la Bíblia cada dia no és una rutina litúrgica sinó una urgència. Una necessitat, perquè ens permet saber qui és Déu i, per tant, adaptar la nostra vida al seu caràcter. Déu és perfecte, grandios, sant i, alhora, proper i absolutament tendre amb nosaltres. Conèixer què vol i saber com ens estima és la clau per a una vida feliç de confiança i comunió.

Llegir la Bíblia cada dia no és una rutina litúrgica sinó una urgència

«L'entorn s'aprofita de la vulnerabilitat dels joves»

**Montse Jiménez, directora pedagògica de Vedruna-Prats
de la Carrera (Palafrugell)**

Montse Jiménez
compagina la docència
amb la formació al
professorat.

Montse Jiménez és directora pedagògica de Vedruna-Prats de la Carrera, un projecte educatiu 0-16 que aglutina dues institucions educatives de Palafrugell. Ha estat coordinadora dels equips ODS de la Fundació Vedruna Catalunya Educació. Fa temps que compagina la docència amb la formació al professorat. Juntament amb Eva Bach és autora del llibre *Mares i pares influencers* (Rosa dels Vents), on ofereix eines per entendre i acompanyar adolescents avui.

Quins són els principals canvis de l'escola avui i com adequar-s'hi?

No s'aprèn com s'aprenia abans, ni s'accedeix a la informació com es feia abans. S'aprèn a l'escola i fora de l'escola. El lleure ha canviat i també ho han fet les relacions personals i la manera d'atendre els infants. Hem de poder avançar més enllà d'un sistema basat en proves estandaritzades i fonamentat bàsicament en una mera transmissió de coneixement. No hem d'obviar aquesta transmissió de coneixement però l'hem de repensar. Els alumnes ens demanen més. El que més em preocupa de tot plegat és que els manca la motivació per aprendre, i això és una cosa que no podran deixar de fer mai a la vida. El repte de l'escola continua sent aquest: fer aprendre.

Ens hem de prendre seriosament el tema de la competència global tal com el desenvolupa la UNESCO o l'OCDE. Hem de poder capacitar alumnes per entendre el món i fer-hi intervencions de millora. El que passa a les aules hauria d'anar molt vinculat al que passa fora. Per això tenim sobre la taula el repte no només de pensar què passa a l'escola avui, sinó aspectes com els accessos a estudis postobligatoris o a la mateixa professió docent.

Les noves tecnologies són aliades, o bé s'estan convertint en un problema?

Les noves tecnologies haurien de ser aliades. Haurien d'optimitzar feines, ajudar a traçar itineraris personalitzats d'aprenentatge, ajudar-nos a avançar en un model híbrid de veritat. Però plantegen una dualitat i tenen el costat fosc i poden esdevenir el veritable enemic quan en fem un mal ús. I aquest mal ús té moltes formes: exposar infants i joves a hores il·limitades a les pantalles sense control, emprar-les sense treballar el pensament crític, pensar que poden substituir la dimensió humana de l'aprenentatge. El que està clar és que no hi ha volta

enrere i hem de fer l'exercici d'incloure-les per al bé propi i per al bé comú. I això passa per pensar també quin ús en fem nosaltres, els adults? Quin ús fomentem nosaltres, els educadors i educadores, des de les aules? Els nostres joves treballaran amb noves tecnologies, s'hi relacionaran, potser s'hi enamoraran, i el que hem de fer és vetllar perquè aprenguin que és una eina molt útil però que mai els ha de desvincular de les coses essencials de la vida. Hi ha informació que la trobaran fàcilment a cop de tecla però hi ha aspectes en què la màquina no els pot acompanyar encara. El que ens cal és ser bones persones i educar persones per ser bones persones. Deixaríem aquesta part a la màquina? Prefereixo ser jo qui els parli de bondat, d'igualtat, d'equitat... M'agrada dir que hem de posar cor i pedagogia a la tecnologia.

Com ha irromput la Intel·ligència Artificial (IA) a les aules?

Com sempre hem tornat a anar a remolc i ho hem viscut de manera ràpida i precipitada. Quan molts joves resolien exercicis i feien preguntes al primer xat d'IA que va sorgir en obert, encara molts pares i mares i educadors i educadores no n'havien sentit a parlar o, encara pitjor i més trist, no en volien sentir a parlar. És molt atractiu per a un adolescent disposar d'una eina que li fa una redacció, li corregeix un treball, li resol una equació i li estalvia un temps que pot invertir en els amics, el lleure o, malauradament, en un ús incontrolable a les xarxes. I, encara més, és molt perillós deixar a mans només de la IA les grans preguntes que un jove pot tenir.

Ens hem d'arremangar i pensar com podem conviure amb aquesta intel·ligència artificial. També a les aules. Cal educar en el pensament, en l'esperit crític, en la reflexió, en l'autoregulació. L'infant vol aprendre, gaudeix aprenent, el repte és com fer atractiu aquest aprenentatge al llarg de la vida. Si no, la màquina sempre ens anirà per davant, perquè suposa un empatx d'estímul que els sedueix. Necessitem fomentar una convivència plàcida i assenyada amb les màquines.

Tot canvia molt ràpid. Quins són els valors sòlids que famílies i escola hem de transmetre?

Els intangibles i irrenunciables de sempre: la bondat, l'empatia, el respecte, la solidaritat. Hem d'educar per passar del jo al nosaltres. I això vol dir

«És molt perillós deixar a mans de la IA les grans preguntes que un jove pot tenir»

«Calen valors per encarar la complexitat, entendre que la vida és bonica però que hi ha fracassos»

«Si mai ningú els explica què hi ha de veritat darrere de la pornografia creuen que allò pot representar una relació»

no renunciar a educar la persona però entendre que formem part d'un tot. Sols no ens en sortirem. I justament les pantalles i tot l'entorn digital fomenta molt les individualitats. Hem de treballar aspectes intrapersonals (autoconcepte, autoimatge, autoestima...), interpersonals (empatia, respecte, tolerància...) i aspectes que van més enllà. També cal educar l'espiritualitat, l'interior, encara que respectant-ne les múltiples formes.

Si treballem l'autoconcepte potser els ajudem a estimar-se tal com són i no buscar l'aprovació de *likes* a les xarxes ni deixar-se portar pel sol fet de voler seduir. Si eduquem en el respecte en les relacions afectivo-sexuals aprendran a respectar-se primer ells i elles i els seus cossos i també a respectar els altres. Si els acompanyem a gestionar emocions potser aniran aprenent a regular impulsos.

Al cap i a la fi, calen valors per encarar la complexitat, entendre que la vida és bonica però que hi ha fracassos i els hem d'ensenyar a tolerar el fracàs. Em preocupa que hi hagi poca tolerància al fracàs.

També la preocupa l'accés massiu i freqüent d'infants i adolescents a la pornografia?

Sí. L'accés indiscriminat i descontrolat a les pantalles té un risc: aprendre-hi de tot. L'accés a la informació s'ha universalitzat; també l'accés a la desinformació. Això fa que de joves accedeixin a continguts pels quals no estan preparats. Consumeixen pornografia i si mai ningú els explica què hi ha de veritat darrere del que veuen, creuen que allò pot representar una relació, que tot s'hi val. Quan manca regulació d'ús d'aquests continguts cal molt diàleg, molta proximitat amb els nostres joves, molta educació i formació. L'accés a aquest tipus de contingut pot provocar un augment de l'abús sexual, una malinterpretació del que pot esdevenir una relació amb una altra persona i també molt sentiment de frustració. Quan em demanen quina és l'edat òptima per regalar el primer mòbil dic moltes coses però en remarco una: quan estiguem preparats per seure amb els nostres fills i parlar de tot.

Què hi podem fer pares i educadors?

Amb l'Eva Bach, en els tallers i xerrades que fem a adolescents i famílies, insistim en la necessitat de ser educadors i educadores propers, actuals. Fem broma dient que cal actualitzar l'aplicació d'educadors i educadores. Aquesta app no hi és ni a l'Apple store ni al Google play. I actualitzar-nos vol dir això: entendre el món en què vivim, entendre'ns a nosaltres mateixos i entendre els nostres joves. Ens necessiten. En el seu incansable *scroll* amunt i avall en els dispositius troben de tot. Hem de poder acompanyar aquests processos. I la pornografia és un problema però també ho és l'accés a l'entorn del joc i les apostes en línia, les plataformes que els ensenyen a fer simulacions en el món de les criptomonedes... I de tot se'n deriva el mateix: tot és fàcil, tot és ara i ja, i tot és una felicitat momentània enganyosa. Una felicitat fàcil que provoca addicció.

Preguntem-nos si estem preparats per acollir i acompanyar tot això. Culpabilitzem els joves però molt sovint és un tema social i els adults hi tenim molt a fer i molt a dir des de tots els àmbits. Preguntem-los quins anuncis els arriben al seu TikTok o Instagram. Ajudem-los a navegar en aquest món d'interessos indiscriminats. L'entorn s'aprofita de la vulnerabilitat dels joves, que necessiten que els escoltem molt.

S'ha posat a sobre la taula la necessitat que l'educació emocional entri a les aules i això ha generat també un debat.

L'educació emocional no pot ser un fet desvinculat del propi aprenentatge perquè va de la mà del desenvolupament personal de l'alumne. Té a veure amb una visió holística de la persona. Els resultats de l'enquesta de *Benestar emocional de l'alumnat* que va fer el Departament d'Educació a tot l'alumnat de Catalunya ara fa dos cursos, en moment postpandèmia, evidencien dades d'una situació complexa que requereix també una intervenció educativa. I, de nou, caldrà tenir en compte els docents i caldrà repensar com això té cabuda a les aules, i fer-ho molt ben fet, no tot s'hi val. Sota el paraigua d'educació emocional a vegades s'inclouen pràctiques molt poc rigoroses i

«L'edat òptima per regalar el primer mòbil és quan estiguem preparats per seure amb els nostres fills i parlar de tot»

«L'escola concertada només ha rebut dos terços del que preveia el Pacte contra la Segregació Escolar»

superficials. I malauradament hi ha també problemàtiques greus que requereixen anar més enllà de l'educació emocional.

Els problemes de salut mental, sobretot arran del Covid, tenen una forta incidència en els joves. Quin paper ha de tenir l'escola d'atenció, acollida i fins i tot concençió?

El Covid va accelerar exponencialment problemàtiques derivades del context social actual. Ho va fer en els adults i també en els joves, un col·lectiu amb menys recursos per fer front als daltabaixos emocionals i psicològics.

Múltiples factors contribueixen a la salut emocional: la poca tolerància al fracàs, la recerca i exploració de la pròpia identitat, la pressió per seguir determinats canons imposats per les xarxes socials, per companys/es. És un tema que ens hauria d'amoïnar molt i que demana la complicitat i intervenció de molts agents, no només de l'escola. L'escola sola no pot. No és viable.

Ara bé, això no impedeix que el nostre paper sigui atendre, acollir i acompanyar infants i joves. Educar és això, fer créixer en tots els sentits de la paraula. I els nostres joves necessiten la mà amiga que els esperoni i aquesta mà moltes vegades implica deixar més «el guix» i esdevenir un referent que els esperoni i aculli.

Amb quines dificultats es troba l'escola concertada i cristiana?

La situació més greu és la de l'infrafinançament. El projecte educatiu de Vedruna fet realitat a les diferents escoles atén totes les famílies independentment de la condició, context, procedència. No entendria una altra manera de ser ni de fer. Però per a les escoles d'iniciativa social això genera un greuge i, al cap i a la fi, quan falten recursos els perjudicats són els alumnes. Fem un esforç gran perquè tots se sentin acollits i se'n surtin. Relacionar l'escola d'iniciativa social amb l'elit és una fal·làcia. El tema de finançament s'arrossega

de temps. L'escolarització d'alumnat socialment vulnerable a l'escola concertada s'ha incrementat en els últims anys i només s'ha rebut dos terços del que preveia l'acord pel Pacte contra la Segregació Escolar. Això deriva en un sobre esforç de les escoles i equips i continua anant en detriment de les famílies i alumnat.

Quin és el carisma propi de Vedruna Catalunya Educació?

S'ha fet una feineda des dels diferents equips de treball de la fundació per adequar el projecte educatiu als nous temps sense perdre l'essencial. Eduquem en els valors que creiem que han de forjar la societat d'avui i de demà. Acolim tothom i seguim el carisma de la nostra fundadora, santa Joaquina de Vedruna, una dona valenta que va donar un cop de volant a la seva vida per dedicar-se als col·lectius vulnerables d'aleshores: els pobres, els malalts i les nenes. L'educació és això: només avançarem si incloem tothom.

Alumnes de Vedruna-Prats de la Carrera de Palafrugell a l'aula de projectes.

JOAN PLANELLAS I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

El que Déu vol

Benvolgudes i benvolguts, a voltes, quan diem que algun esdeveniment és voluntat de Déu ho fem amb actitud resignada, com si no ens quedés més remei que acceptar allò que ens ha sobrevingut. Sembla més aviat que parlem d'allò que els clàssics anomenaven *destí*: una força arrabassadora a la qual no ens podem enfrontar i que hem d'assumir de la millor manera possible.

Però creieu que és aquesta, l'actitud de Jesús davant la voluntat de Déu? I és clar que no. El Mestre de Natzaret no mostra cap engruna de resignació. Per a ell, fer la voluntat del Pare no té res a veure amb una retallada dels seus drets o de la seva llibertat. Més aviat en tota la seva vida, en tot el que fa i diu, s'endevina un desig de complaure Déu amb apassionament, des del interior del cor, com quan hom vol encertar el desig i els gustos de la persona que estima: «El meu aliment és fer la voluntat del qui m'ha enviat i dur a terme la seva obra» (Jn 4,34).

Qui posa Déu en el centre de la seva vida no pot sinó anhelar el que Ell desitja, tal com ho expressem en el pàrenostre: «Que es faci la teva voluntat aquí a la terra com es fa en el cel» (Mt 6,10). Amb aquesta petició ens estem compromentent a fer possible que el nostre món, ara i aquí, expressi els espais del cel: espais d'amor i d'autèntica pau.

I és que la voluntat de Déu no es pot reduir a una cosa mecànica. No podem preguntar per ella com si estiguéssim buscant el resultat d'un oracle, la seguretat d'encertar en un fet o en una decisió. No podem empetitir-la fent-la dependre del que aconseguim pels nostres mèrits i amb les nostres forces.

Més aviat, cercar-la, conèixer-la, viure-la, depèn d'una actitud madura, responsable, ferma. Perquè la voluntat divina amaga el secret del seu disseny per a la humanitat sencera. És a dir, el que Déu vol realment és la felicitat de cada home i de cada dona.

Això és el que va entendre sant Pau quan expressava amb profunditat quan deia que el disseny de Déu és aquest: «En Jesucrist, per l'evangeli, tots els pobles tenen part en la mateixa herència, formen un mateix cos i comparteixen la mateixa promesa» (Ef 3,6). El que Déu vol, doncs, és convidar la humanitat sencera a formar una sola família, a reunir-se en nom de l'amor en majúscules, a viure en fraternitat.

Jesús és molt clar respecte a aquest tema quan, encarant-se als fariseus i als mestres de la Llei, accepta un públic com a deixeble i es posa a taula amb els considerats pecadors de la societat. Adreçant-se als qui es vantaven de ser els millors intèrprets de la voluntat divina, diu sarcàsticament: «Aneu a aprendre què vol dir allò de: "El que jo vull és amor, i no sacrificis"» (Mt 9,13). Cal que aprenguem, per tant, que si el Mestre comparteix un àpat amb públicans i pecadors és perquè en el banquet del Regne no hi pot faltar ningú, i aquesta és la voluntat que ell ens porta de part del Pare.

Només qui anhela lluitar pel que Déu vol pot comprendre el significat de la pregària de Getsemaní: «Pare, si ho vols, aparta de mi aquesta copa. Però que no es faci la meua voluntat, sinó la teua» (Lc 22,42). Unes paraules que denoten autèntica llibertat d'esperit.

Ben vostre.

SALVADOR GIMÉNEZ
Bisbe de Lleida

Curs 2023-2024

La vida de cadascú és un continu procés on uns esdeveniments o unes sensibilitats se solapen i no acabem de distingir les separacions dels fets en el temps o les diferències que cada un d'ells provoquen en nosaltres. Tot i això, és cert que la magnitud «temps» és fonamental per a la memòria i per al projecte; l'ésser humà necessita encaixar en aquest caseller temporal els moments més impactants de la seva vida que han motivat alegria o tristesa.

El mateix passa amb les institucions o amb els moviments col·lectius. Tots els períodes semblen iguals, però cada un té una singularitat que l'identifica. I això passa quan parlem dels cursos. Fa un mes acomiadàvem i agraïem un curs. Ara, només quaranta dies després, parlem d'un de nou. I ens referim a un subjecte, la diòcesi de Lleida, que reuneix diversos milers de catòlics amb la mateixa base doctrinal i amb un exercici vital que es concreta en les paraules i els fets de Jesús de Natzaret. Això, viscut i transmès per l'Església durant dos mil anys i amb la pretensió que aquest missatge arribi a tots els pobles de la Terra.

La nostra diòcesi és molt antiga i moltes persones han compartit la seva fe en aquest espai determinat i han llegat la seva experiència eclesial de generació en generació fins a arribar a nosaltres. Els agraïm el seu servei i demanem a Déu que, per la intercessió dels sants que han poblat aquestes terres, ens ajudin a ser més autèntics en la fe i a transmetre-la amb coratge.

Aquest curs que ara comença ha de ser un nou regal i un repte. És un temps nou que hem d'aprofitar per a una ajuda mútua entre els creients i entre les comunitats. També per reprendre l'ànim i predicar amb la nostra pròpia vida el missatge de Crist a tots aquells que han abandonat o s'han cansat de seguir-lo. Volem aportar a tota la societat la nostra missió de servei col·laborant amb tothom en la cre-

ació de grups humans on la dignitat de la persona sigui un referent essencial perquè concreta de forma manifesta l'amor de Déu a cadascun de nosaltres; volem ajudar a viure la fraternitat anunciada per Jesucrist; volem prioritzar, des del nostre esforç i les tasques ordinàries, la nostra atenció als que més pateixen: malalts, sense sostre, migrants, exclosos o descartats, ancians o els que viuen en una soledat no buscada; volem, en definitiva, viure i ensenyar la solidaritat entre els éssers humans, que neix i està motivada per la caritat. Recordeu aquell text de sant Pau (1Co 13, 13): «En una paraula, queden aquestes tres: la fe, l'esperança i l'amor. La més gran és l'amor.»

En aquest primer escrit desitjo assenyalar unes actituds necessàries tant en la vida personal com en la comunitària que ajudaran a afrontar aquest temps amb noves energies evitant el desencantament i la rutina. Deixarem per a un segon escrit els continguts que entre tots hem treballat i a què ens hem compromès. Tots dos, amb el marco de les propostes del Papa per a l'Església universal.

Desitjo que tots els cristians, jo mateix el primer, cultiveu la confiança en el Senyor i que la prolongueu a tots els que us envolten. Serà possible si teniu temps per a la pregària, per a la pràctica sacramental i per a l'exercici de la caritat. Que feu realitat la coherència entre la fe i les accions diàries. Que sigueu persones d'esperança. Que tingueu valentia per manifestar la vostra fe. Que visqueu amb alegria el servei diari als necessitats. Que sigueu clars, transparents, buscant sempre la unitat i la comunió.

Acabo convidant-vos als tres esdeveniments diocesans: la festa de l'enviament (21 de setembre), la Missa del Crisma (26 d'abril) i l'Assemblea Diocesana (25 de maig). És un motiu d'alegria trobar-nos tots, sacerdots, vida consagrada i laics, per fer visible el bé de la fe.

Amb el meu afecte i benedicció.

COMENTARI DE LA PARAULA

«Tu ets pedra» o «ves-te'n darrere meu, Satanàs», en què quedem?

GLÒRIA MONÉS

Mateu ha passat de lloar la confessió de Simó: «Tu ets el Messies del Déu que allibera», a posar-li el sobrenom de *Kefas*: «Tu ets Pedra...» i a titllar-lo tot seguit de sequaç del mateix Satanàs: «Ves-te'n darrere meu, Satanàs!» Com s'entén aquest canvi tan brusc? Jesús acabava de manifestar als seus deixebles per primera vegada que la seva funció com a Messies d'Israel seria un fracàs estrepitos. Aleshores Pere el pren a part i s'atreveix a «conjurar-lo», convençut que la idea que Jesús introdueix sobre el Messies sofrent no formava part en absolut del pla de Déu sobre el Messies gloriós que els havia d'alliberar dels romans: «Lluny de tu, Senyor! Això no et passarà mai a tu!» Jesús, que havia lloat la seva confessió, el blasma ara pel seu fanatisme satànic: «Escàndol ets *per a mi*, perquè no penses a la manera de Déu, sinó *de l'home!*» La pretensió de Pere d'interposar-se en el camí que Déu havia traçat per al Messies («cal que... pateixi molt... i sigui executat...») representa per a Jesús un «escàndol», una «pedra d'ensopec» que s'entrevessa en el camí,

sentit originari del terme grec *skandalon*. Jesús no es deixa intimidar per Pere, personificació del mateix Satanàs, i l'invita a posar-se «darrere d'ell», com escau a un deixeble, i no davant, com quan pretenia capitanejar la insurrecció dels «cinc mil homes adults» en el desert (14,21). L'adverbi *darrere meu* que presidia l'escena, es repeteix ara quan Jesús posa noves i duríssimes condicions per a ser deixeble d'ell: «Aleshores digué als seus deixebles: "Si algú vol venir darrere meu, que renegui de si mateix, prengui la seva creu i em segueixi"», com si tornés a començar de bell nou. El *lòguion* que segueix juga, paradoxalment, amb les dues etapes de la vida humana, present i futura. La glòria del Fill de l'home està reservada per a la vida futura, quan vingui «en companyia dels seus sants àngels», moment en què, «aleshores, pagarà a cadascú segons les seves obres».

MN. JOSEP RIUS-CAMPS
Biblista

CONSULTORI BÍBLIC

FRA BERNAT FOLCRÀ
Biblista

Com s'anomena el sacrifici d'Isaac en la tradició jueva i què ens ensenya de la fe i l'obediència d'Abraham?

L'episodi del sacrifici d'Isaac (Gn 22) és conegut en la tradició jueva com a *aqedà*, que significa «lligam». Abraham va haver de lligar el seu fill sobre l'altar, per complir el mandat diví d'oferir-lo en holocaust. El gest mostra la fe i l'obediència d'Abraham, que arriben fins al límit, sense entendre el perquè de la demanda de Déu. També ens revela l'amor i la submissió d'Isaac, que es deixa lligar sense oposar resistència. Aquest exemple d'unitat i obediència genera l'admiració dels àngels que assisteixen a l'escena.

Aquí no hi ha un Déu que posi a prova els seus fills, com ho podria semblar. La prova no ve mai de Déu, sinó de la vida mateixa. El fet d'existir i viure ja és en si mateix una prova. Déu en la història, en canvi, ajuda Abraham a superar aquesta dura situació en què l'ha posat la vida: el proveeix de l'anyell per substituir-lo per Isaac, i abolir així els sacrificis de nens, que eren una pràctica comuna i abominable en l'antiguitat. Isaac esdevé el precursor del sacrifici de Jesús, que es va deixar «lligar» per nosaltres a la creu.

L'*aqedà* ens ensenya que l'obediència i la unitat amb els altres són les claus per superar les proves més dures de la vida. Abraham i Isaac van actuar «lligats» l'un amb l'altre, com un sol cor, disposats a renunciar a la voluntat pròpia per amor a Déu. El seu exemple ens inspira a confiar en Déu, a viure «lligats» els uns als altres, units fins i tot quan no n'entendem els plans o accions.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XXII de durant l'any

Lectura primera

Jr 20,7-9

La paraula del Senyor m'és un motiu d'escarnis

Lectura del llibre de Jeremies

M'heu afalagat, Senyor, i m'he deixat seduir; us heu apoderat de mi i m'heu dominat, però ara passen el dia divertint-se a costa meva, tothom es riu de mi. Sempre que parlo, dono el crit d'alarma, el meu clam anuncia invasions i devastació. Tot el dia la paraula del Senyor m'és un motiu d'escarnis i de burles. A la fi pensava: «No en vull parlar més, no diré res més en nom d'ell», però llavors sentia en el meu cor un foc que cremava, sentia un incendi dintre els meus ossos. Estic rendit de tant aguantar, ja no puc més.

Salm responsorial

62

Vós, Senyor, sou el meu Déu; jo us cerco.

Tot jo tinc set de vos,
per vos es desviu el meu cor,
com terra eixuta sense una gota d'aigua. **R.**

R. Tot jo tinc set de vos, Senyor, Déu meu.

Jo us contemplava al vostre santuari
quan us veia gloriós i poderós.
L'amor que em teniu val més que la vida;
per això els meus llavis us lloaran. **R.**

Que tota la vida us pugui beneir
i alçar les mans lloant el vostre nom.
Saciat del bo i millor,
us lloaré amb el goig als llavis. **R.**

Perquè vos m'heu ajudat,
i sóc feliç sota les vostres ales.
La meva ànima s'ha enamorat de vos,
em sosté la vostra mà. **R.**

Lectura segona

Rm 12,1-2

Oferiu a Déu tot el que sou, com una víctima viva

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, per l'amor entranyable que Déu ens té, us demano que li oferiu tot el que sou, com una víctima viva, santa i agradable. Això ha de ser el vostre culte veritable. No us emmotlleu al món present; transformeu-vos renovellant la vostra manera de veure les coses, perquè pugueu reconèixer quina és la voluntat de Déu: reconèixer allò que és bo, agradable a Déu i perfecte.

Al·leluia

*Que el Pare de nostre Senyor Jesucrist
il·lumini els ulls del nostre cor
perquè coneguem a quina esperança ens ha cridat.*

Evangelí

Mt 16,21-27

*Si algú vol venir amb mi,
que es negui ell mateix*

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús començà a deixar entendre als deixebles

que havia d'anar a Jerusalem, que havia de patir molt de part dels notables, dels grans sacerdots i dels mestres de la Llei, i que havia de ser mort i de ressuscitar el tercer dia. Pere, pensant fer-li un favor, es posà a renyar-lo: «De cap manera, Senyor: a vos això no us pot passar!» Però Jesús es girà i li digué: «Fuig d'aquí, Satanàs! Em vols fer caure, perquè no penses com Déu, sinó com els homes.» Llavors Jesús digué als deixebles:

«Si algú vol venir amb mi, que es negui ell mateix, que prengui la seva creu i m'acompanyi. Qui vulgui salvar la seva vida la perdrà, però el qui la perdi per mi, la retrobarà. Què en trauria l'home de guanyar tot el món si perdia la vida? Què podria pagar l'home per rescatar la seva vida? Perquè el Fill de l'home ha de venir en la glòria del seu Pare voltat dels seus àngels, i ell pagarà cadascú segons les seves obres.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL I)
TEMPS DE DURANT L'ANY
(SALTERI: SETMANA 2)

Setembre

3. DIUMENGE

Diumenge XXII de durant l'any, Verd. Lectures: Jeremies 20,7-9 / Salm 62 / Romans 12,1-2 / Mateu 16,21-27

SANTORAL: Basilissa, vg. i mr.; Gregori el Gran, p.; Sàndal, mr.; Simeó estilita, monjo.

4. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Tessalonicencs 4,13-18 / Salm 95 / Lluc 4,16-30

SANTORAL: Bonifaci I, p.; Mare de Déu de la Consolació; Moisès, patr.; Rosa de Viterbo, rel.; Rosalia de Palerm, rel.

5. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Tessalonicencs 5,1-6.9-11 / Salm 26 / Lluc 4,31-37

SANTORAL: Llorenç Justiniani, b.; Obdúlia, vg. i mr.; Teresa de Calcuta, rel. i fund.

6. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Colossencs 1,1-8 / Salm 51 / Lluc 4,38-44

SANTORAL: Eleuteri, ab.; Zacaries, prof.

7. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Colossencs 1,9-14 / Salm 97 / Lluc 5,1-11. A Solsona, **Sant Pere Claver, prev.** (MO), Blanc

SANTORAL: Albí, b.; Esteve de Chatillon, b.; Judit; Regina, vg. i mr.

8. DIVENDRES

Naixement de la Benaurada Verge Maria (F), Blanc. Lectures: Miquees 5,2-5a o bé Romans 8,28-30 / Salm 12 / Mateu 1,1-16.18-23. A Urgell, Mare de Déu de Núria (S), Blanc. A Andorra, Mare de Déu de Meritxell (S), Blanc

SANTORAL: Adela, rel.; Adrià, mr.; Sergi I, p.

9. DISSABTE

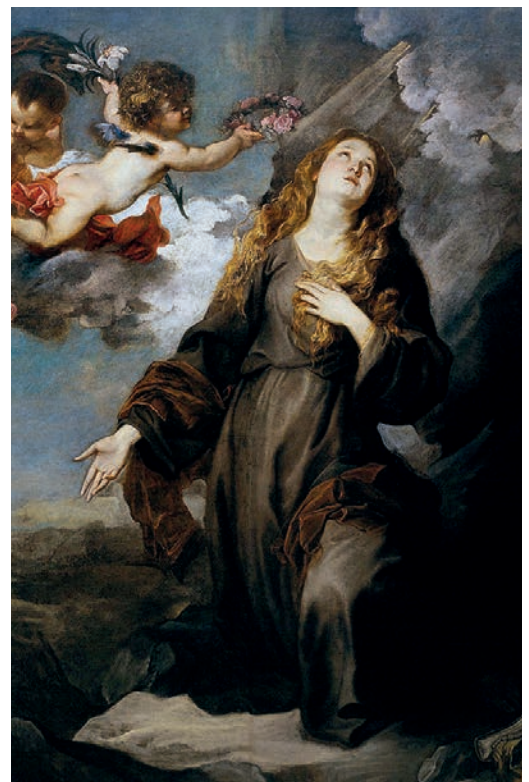
Sant Pere Claver, prev. (MO), Blanc. Lectures: Colossencs 1,21-23 / Salm 53 / Lluc 6,1-5. A Solsona, **Mare de Déu del Claustre** (S), Blanc

SANTORAL: Felícia, mr.; beat Frederic Ozanam, fund.

El Sant 4 DE SETEMBRE

Santa Rosalia de Palerm

Nascuda a Palerm, santa Rosalia era filla de Sinibald, descendent del gran Carlemany. Ja en la seva joventut, tot i viure en una de les famílies més importants de la regió, va decidir deixar de banda les vanitats terrenals per seguir Déu. Va marxar de casa i es va instal·lar en una cova, on va quedar-s'hi, amagada del món. A les parets d'aquesta cova, hi va deixar escrita la següent frase, que resumeix la seva decisió i determinació per seguir el camí de la fe: «Jo, Rosalia, filla de Sinibald, senyor de Roses i Quisquina, he pres la resolució de viure en aquesta cova per amor del meu Senyor Jesucrist.» Al cap d'uns anys, es va traslladar al mont Pellegrino, on va morir el 4 de setembre de l'any 1170. El seu cos va ser descobert diversos segles més tard, el 1625, durant el pontificat del papa Urbà VIII. No obstant, la llegenda diu que es va aparèixer després de la seva mort en nombroses ocasions al mont Pellegrino, per ajudar les víctimes de l'epidèmia de pesta negra que va patir Palerm el 1624. El 9 de juny del 1625, per petició de Rosalia, els pelegrins de Palerm van fer una processó amb les seves relíquies, i d'aquesta manera l'epidèmia es va aturar, i la gent es va començar a curar. Per aquest motiu, és una de les santes que s'invoca en cas d'epidèmia o malaltia.

Cinc formes senzilles de resar amb els salms

MERCÈ SOLÉ
msoletey@gmail.com

Aquí teniu cinc propostes, molt senzilles, per si us serveixen per conèixer millor els salms i fer-ne pregària.

1. Llegir els 150 salms seguits

Com que solem llegir la Bíblia de forma excessivament fragmentada, us proposo que llegiu els 150 salms l'un rere l'altre. Prescindint de les notes a peu de plana. Amb llibertat. Com si llegíssiu poesia (de fet llegint els salms, llegiu poesia). Podeu fer-ho de forma individual, a casa i en silenci. Però podeu fer-ho també comunitàriament: llegint-los, cantant-los, escoltant-los. Deixeu-los ressonar dins vostre.

2. Llegir fragments del Nou Testament i els salms que hi ha al darrere

Els salms han estat el cantoral de Jesús. La seva lectura sapiencial (rumiada, experiencial) dels salms apareix en molts moments dels evangelis. Entre els primers cristians de tradició jueva, aquest era un material comú i conegut que no necessitava cap altra explicació i que, a la llum de la resurrecció de Jesús, prenia un significat més ric i explícit i accentuava el caràcter messiànic en alguns dels salms. Us proposo que busqueu un Nou Testament amb un bon aparell crític i rellegiu alguns textos emblemàtics posant atenció en els salms que hi ha al darrere i que les notes a peu de plana us indicaran. Propostes: rellegir la Passió i la mort de Jesús; les Benaurances; el Magníficat, el Càntic de Simeó o el de Zacaries... entre molts d'altres textos.

3. Les 150 portes d'entrada a la pregària

Hi ha salms que parlen directament de la pregària, i de la coherència entre la pregària i la vida. Llegir-los i meditar-los és sens dubte una bona manera d'aprendre a pregar. Tres propostes concretes: salms 15 (14), 32 (31) i 50 (49).

4. Seguir una temporada la Litúrgia de les Hores

Hi ha una certa tendència en els cristians a pensar que la Litúrgia de les Hores és un bon invent per a monjos i capellans, però de fet va néixer com una expressió diària de tota la comunitat cristiana i el Concili Vaticà II va recuperar-la com a pregària de tots. Objectiu? Lloar Déu al llarg del dia.

A la Litúrgia de les Hores llegim cíclicament gairebé tots els salms amb elements que ens ajuden a interpretar-los des de la perspectiva de Jesús i seguint l'any litúrgic. I els complementem amb altres textos: de l'Antic i del Nou Testament, i dels Pares de l'Església, entre d'altres. No cal pas que resem totes les Hores. Però fer Laudes o Vespres o Ofici de Lectura amb continuïtat és un molt bon exercici, que ens ajudarà a viure a fons la litúrgia.

5. Reescriure els salms

Els salms esdevenen un model, un patró que no tenim per què considerar acabat. Provar d'expressar la nostra pròpia pregària a l'estil dels salms és una última proposta.

«Salmejar», el nostre ofici (I)

El cor de la catedral de Barcelona va viure una experiència inoblidable

MN. JOSEP M. MARTÍ BONET
Canonge

Gran actuació del violoncel·lista Miquel Pujol a la seu barcelonina.

Ho sabíem, però ho vam voler comprovar el 22 de juny passat. El cor de la catedral era i és el cor del bon Déu, el mateix cor del meu Jesús. Hem experimentat en nosaltres les formoses paraules del nostre poeta, Mn. Cinto: «Lo chor és el cor de Jesús, / que d'amor bat amb ritme harmoniós i compassat; / extàtic, prega i ora, / canta amb David i amb Jeremies plora.»

Mn. Cinto va escriure un poema dedicat a la catedral de Barcelona; la nostra catedral té la figura de la creu, del Crist crucificat. El campanar i el cimbori són els claus de Jesús clavat en la creu i el cor és el cor de Jesús.

Quatre amics (el mestre violoncel·lista Miquel Pujol, el poeta Carles Duarte i dos sacerdots, mossèn Jaume Aymar i mossèn Josep M. Martí Bonet) van invitar un bon grup de persones, que emplenaven el cor de la catedral, a submergir-se en una gratíssima experiència: salmejar cantant i pregant en el mateix cor de la catedral. «Salmejant a ritme harmoniós i compassat» una selecció de salms i un fragment del càntic de Judit, acompanyats amb set esplèndides composicions musicals creades *ad hoc* pel mestre violoncel·lista Miquel Pujol i set poesies de Carles Duarte que interioritzen i actualitzen aquests textos sagrats.

No hi van faltar unes anotacions prèvies de la història del lloc, recordant que els dies 5 al 8 de març del 1519 es va celebrar aquí l'assemblea del Toisó d'Or a Barcelona. Però també es va constatar que en un seient ens diu que aital assemblea es va celebrar el 1518. Ens preguntem: És que es va equivocar? És el 1518 o el 1519? Les dues xifres són veritat, car en aquella època l'any començava el dia de l'Encarnació del Senyor, no el dia 25 de desembre ni l'1 de gener, sinó el 25 de març. Per tant, l'any encara era el 1518, però per a nosaltres és el 1519.

El que és totalment cert és que aquí es van reunir els monarques i sobirans d'Europa per parlar de la pau entre els prínceps cristians per la defensa d'Europa en contra dels invasors turcs, que estaven prop de Viena. Hi va assistir, com a cap de l'assemblea, el mateix Carles I (molt jove), que en aquells dies es va assabentar de la mort del seu avi, l'emperador Maximilià. També hi ha les poltrones d'altres prínceps i reis: Borgonya, França (Francesc I), Portugal, Anglaterra (Enric VIII), Àustria, Nàpols, Holanda, Hongria, Flandes, prínceps germànics...

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA
DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 23 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Postals des d'Andalusia

Un estiu de foc

Hem viscut i estem vivint un «estiu de foc» a Andalusia. Les temperatures altíssimes de les onades de calor han colpejat amb força, sobretot la gent gran. Manca d'aigua i potser també una sensació estranya d'impotència en el ciutadà que, de sobte, s'adona que «alguna cosa estranya» comença a passar al nostre món. Una «cosa» que potser té una explicació natural, però que amaga «secrets» inexplicables.

De moment, com a solució, fugir de la calor a les platges. Una fugida vacacional que deixa enlloc un reguitzell de problemes, de coincidències estranyes, de paisatges contradictoris. Llegia fa poc un d'aquells llibres que fa pensar, titulat *La incògnita de l'home*, d'Alexis Carrel, Nobel de Medicina el 1912, en el qual ens deixa el testimoni, parlant de Déu, des de la talaia del seu saber i les seves vivències. «El Déu de Plató era inaccessible per la seva grandesa. El d'Epictet es confonia amb l'ànima de les coses... El cristianisme, al contrari, ha conduït Déu a l'abast de l'home. Li ha donat un rostre. N'ha fet el nostre pare, el nostre germà, el nostre salvador.» Són les paraules que ens ofereix Alexis Carrel perquè cerquem aquest Déu, perquè el trobem i descobrim el seu poder i el seu regnat. Però no és fàcil. Els regnats d'aquest món s'afanyen per crear-nos mil problemes, a base dels seus «poders» tan visibles com les seves intencions. «El món necessita un suplement de l'ànima», deia Bergson. Una ànima que vessi sobre nosaltres horitzons nous, fites de desenvolupament per a tothom, consciències netes que juguin les cartes de la veritat i de la justícia. Un ànima que ens torni un somriure d'esperança, davant de tantes xacres, tants drames com ens espanten.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Puntualització

Al número 2290 de *Catalunya Cristiana*, a la pàgina 20, publiquem una petita entrevista que se'm va fer per telèfon, amb motiu de la meua elecció com a abadesa de la comunitat de Clarisses de Reus.

Hi ha una errada quan l'autor de l'article diu que soc presidenta de la Federació de Clarisses de Catalunya, puix és un servei que ja no exerceixo des del mes de setembre del 2021. Actualment n'és presidenta la Gna. Clara Fernández, de la Fraternitat de Santa Clara de Vilobí d'Onyar. Com que això no se'm va preguntar per telèfon, suposo que la font d'on s'ha tret devia estar obsoleta.

D'altra banda, gràcies per la vostra atenció envers la nostra comunitat.

GNA. TERESA PUJAL

L'Agenda 2030

L'Agenda 2030 marca el nostre full de ruta, però convindria no oblidar l'existència d'un canvi generacional, que serà l'encarregat de garantir i donar continuïtat a aquests objectius. Dels eternals becaris passem a una generació d'adults formats per contribuir i ser independents, però amb un poder adquisitiu lluny de les nostres circumstàncies. Som la generació que ha de tenir feina i casa, però anem al banc i les ajudes de les administracions no ens avalen per manca de garanties de pagament.

Mentre els preus continuïn pujant, però no ho facin els sous, la transició generacional que ha de garantir el desenvolupament sostenible està truncada.

MARTÍ MANCILLA MUNTADA

Civisme

L'harmonia i el progrés d'una societat no s'aconsegueixen silenciït-ne la riquesa innata, sinó propiciant un diàleg quotidià que posi de manifest les raons de cadascú per viure. Així és com una servidora l'entén.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE

El necessari control de la IA

Entre els perills denunciats que comporta la Intel·ligència Artificial (IA), es parla de la suplantació de professionals de nombrosos àmbits per robots autònoms, els usos diversos per part de desaprensus i, sobretot, la proliferació de noves armes. El papa Francesc ha demanat molta cautela a l'hora de confiar judicis a algorismes que processen dades recollides sobre algunes entitats i sobre les persones.

La IA oferirà, sens dubte, moltes aportacions positives i no hem de cultivar la nostàlgia d'un món sense màquines. Es tracta de no convertir-la en un ídol ni en una realitat que escapi de qualsevol instància ètica i del necessari control democràtic.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

«Podem resumir la sinodalitat en la frase “més Crist i més Església”»

Mons. Luis Marín de San Martín, o.s.a., sotssecretari de la Secretaria General del Sínode dels Bisbes

EDUARD BRUFAU

Després de les fases diocesana i continental, el camí sinodal celebrà, del 4 al 29 d'octubre, la primera sessió de l'Assemblea General Ordinària. Entrevistem el sotssecretari de la Secretaria General del Sínode dels Bisbes, l'agustí Mons. Luis Marín de San Martín, que ens parla dels èxits aconseguits, així com dels reptes que encara s'han d'assolir.

Quin balanç podem fer del camí sinodal fins avui?

El procés sinodal s'orienta a la renovació, a la reforma de l'Església. Apunta a les arrels (és radical) i vol facilitar un triple objectiu: una experiència de Crist més profunda i constant, una solidesa comunitària més gran i un fort dinamisme evangelitzador. Tot això des de l'Evangelí i la Tradició de l'Església, escoltant l'Esperit Sant, que parla en el Poble de Déu com a creient, i tenint en compte les diverses circumstàncies de temps, lloc i cultura, perquè la Bona Notícia arriba a un món concret, s'encarna en la història. Jo he resumit la sinodalitat en la frase «més Crist i més Església».

És, per tant, un procés a llarg termini i a diferents velocitats. A nosaltres ens toca sembrar, facilitar i acompanyar. Tot coneixent que som mers instruments i que és l'Esperit Sant qui actua. D'aquí brolla una doble responsabilitat: la primera és la de no bloquejar l'acció de l'Esperit amb la nostra desídia, por, egoisme; la segona és la d'assumir tota la responsabilitat que comporta seguir a Crist i identificant-nos amb ell.

Quins èxits s'han aconseguit?

Estic molt agraït a tanta gent que s'hi ha implicat amb generositat i alegria, oferint testimoni d'un enorme amor a l'Església. Plegats anem avançant en el camí, en què hem abordat ja diversos aspectes:

— Aclarir què és la sinodalitat. Al començament s'identificava únicament amb l'Assemblea del Sínode dels Bisbes, que és una expressió sinodal pròpia de l'episcopat, però que no l'esgota. La sinodalitat fa referència a tota l'Església i a tot el que és Església. És «caminar junts», «comunió en el camí». En Crist Jesús i amb tots els germans i germanes.

— Promoure la participació de tothom. És un procés des de sota, s'ha començat des de la base, des de les parròquies; inclusiu, no d'élits, sinó obert a tothom; participatiu al màxim, segons la particular vocació de cadas-

cú; progressiu, com a procés que es va desenvolupant, sense acabar mai; fratern, que crea comunió a l'Església, família de Déu.

—Possibilitar un autèntic discerniment, cercant sempre el bé de l'Església. Crec que això ha costat una mica, però n'anem aprenent. No es tracta d'un mer intercanvi d'opinions, ni de comentar el que li agradaria a cadascú, ni d'atrinxer-nos en defenses ideològiques. Es tracta de discernir què vol Déu de nosaltres en aquest moment i en aquestes circumstàncies. Per a això resulta imprescindible la dimensió espiritual, de pregària.

És un procés d'enorme importància: es prolonga en el temps i fa referència a l'essència, a l'ésser. Per això cal obertura i disponibilitat. S'ha dit que és un *kairós* i hi estic d'acord. Es tracta d'una oportunitat de la gràcia, un temps de Déu. En línies generals, crec que el balanç és molt positiu. S'hi ha avançat molt. La llavor està en terra bona. L'Esperit, sens dubte, la farà germinar. I ja se'n poden veure resultats.

S'han dut a terme ja dues etapes...

Sí, cal continuar avançant, sense presa però sense pausa, per aconseguir una Església veritablement sinodal: en comunió i participació, per a la missió. I que es mostri en l'ésser, l'actuar i l'estil de l'Església. En l'etapa diocesana s'han redactat síntesis, en què es recullen el que s'ha treballat en els diferents grups. No han de ser un punt d'arribada, sinó de partida. Sense cap mena de dubte, ofereix molta llum per als plans i programes pastorals a tots els nivells. L'etapa continental s'ha orientat a continuar el discerniment, des de les particularitats específiques de cada continent, per a l'enriquiment de l'Església universal.

Quines són les dificultats en aquest procés?

Més que de dificultats, m'estimo més parlar de reptes. Té un sentit més dinàmic. Desafiar implica, segons una de les accepcions recollides en el diccionari, enfrontar-se a les dificultats amb decisió. D'això es tracta. Des de la meva experiència en aquest procés, crec que el principal repte és el d'obrir-nos a l'acció de l'Esperit, deixar-nos guiar per ell, no per altres criteris o agents. Això entranya assumir riscos, sortir de les nostres comoditats, treure'ns moltes rutines. Només així estarem vius i transmetrem vida. Alguns reptes que hem d'abordar

amb urgència són els següents:

—Recuperar la vivència comunitària. L'Església és família de Déu que viu l'amor com a únic manament. Cal acabar amb la polarització a l'Església, l'agressivitat, els insults, la manca de respecte. Això és un escàndol. L'altre, tot i que pensi diferent, no és el meu enemic, sinó el meu germà. Altrament no he entès res de l'Evangelí. També cal aclarir més i integrar millor la unitat i la pluralitat.

—Aprofundir en la dimensió espiritual. No podem reduir el cristianisme a ideologia, ni a mera activitat. És coneixement experiencial, participació en Crist. Ara bé, vivim personalment i com a comunitat l'experiència del Ressuscitat? Això és essencial.

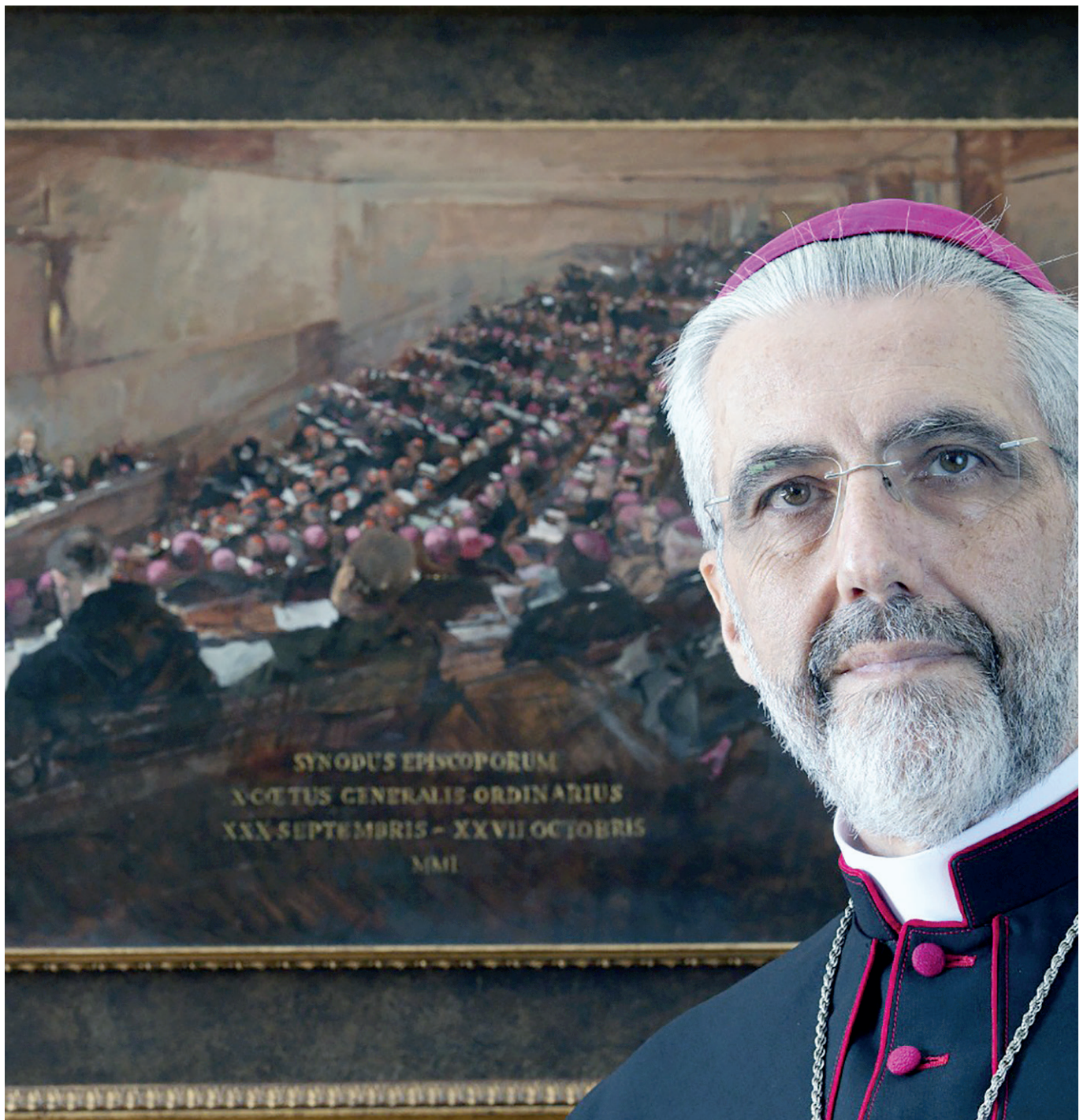
—Assumir com a criteri el servei, no el poder. El clericalisme, amb la seva ànsia per sobresortir i afany de domini, és un autèntic flagell. I pot aparèixer també en els laics o en els religiosos. No es tracta de crear elits, de lluitar pel poder ni de buscar la manera de perpetuar-s'hi. A l'Església venim a servir. I l'autoritat s'entén només d'aquesta manera.

—Potenciar la corresponsabilitat i la participació. És un gran repte. La vocació fonamental és a la fe cristiana i, per tant, el Baptisme és el sagrament bàsic, ja que ens incorpora a Crist i a la seva Església. Tots estem en el mateix pla, al mateix nivell. Després cadascú escolta la crida personal de Crist a seguir-lo segons una vocació específica (laical, sacerdotal, vida consagrada...) i ha de respondre-hi totalment, al màxim. Un gran repte el tenim encara en la corresponsabilitat dels laics en general i de les dones en particular.

—Incloure els qui es troben als marges i les perifèries. El Papa parla d'una Església en sortida i d'una Església samaritana. Amb certa freqüència tenim dificultat per escoltar i acollir els qui se senten exclosos. No sabem com anar a ells. I no n'hi ha prou amb un acte puntual, sinó que ha de ser una actitud estable. L'Església és Mare de misericòrdia i nosaltres, cristians, en som expressió concreta.

—Desenvolupar molt més la comuna dimensió evangelitzadora. El cristianisme va conèixer una expansió impressionant durant els primers segles. Avui hem de recuperar aquest impuls. Ja n'hi ha prou de queixar-nos contínuament que el món està tan malament. Nosaltres som la resposta de Déu, som Crist perquè estem units

«L'Església és Mare de misericòrdia i nosaltres, cristians, en som expressió concreta»

a Ell i ens hi identifiquem. O no és així? Per això, l'actitud i l'acció es troben en el testimoni i no en la trinxera, en la implicació i no en la bombolla. Som Bona Notícia, som Evangelí.

Com hauria de sortir el conjunt de l'Església d'aquest Sínode?

Renovada, sens dubte. Ja deia sant Joan XXIII que l'Església no és un museu d'arqueologia sinó un jardí florent de vida. Jo somnio i aposto per una Església coherent, unida a Crist; una Església creïble, perquè transmet el que viu; una Església valenta, que no es deixa lligar pel que és políticament cor-

recte ni per les modes; una Església misericordiosa, que és família, en què ens estimem i ens ajudem; una Església alegre, joiosa, en què dona gust estar-hi i participar-hi; una Església creativa, que parla el llenguatge de la gent i sap transmetre l'Evangelí al món d'avui; una Església unida en la sola fe, però, alhora, plural, on és riquesa la varietat de cultures, vocacions, sensibilitats i personalitats; una Església d'enorme dinamisme, que va a totes les perifèries existencials i que porta la llum de Crist a qualsevol àmbit de foscor.

Aquesta és la tasca. Ara bé, ni jo

ni ningú podem fer-la sols. Necessitem tots els germans i germanes que, com nosaltres, estimen Crist i l'Església amb totes les forces. Veritablement, caminem plegats des de la fe, en esperança, units per la caritat. I en donem testimoni en el nostre temps i la nostra història. Això és el Sínode. Crec que el repte val la pena. A mi, personalment, m'entusiasma. I procuro implicar-m'hi amb totes les meves forces, amb tot el que soc. Certament, poca cosa i feble. Però l'Esperit pot fer grans obres amb prou eines. Que ell em concedeixi sempre humilitat i amor.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Ha pres volada l'estudi del genoma dels primats

L'estudi dels primats, com els goril·les, pot beneficiar la recerca sobre la salut humana.

MN. FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Ja sabeu que en el llenguatge de la Biologia s'anomenen primats els mamífers que més s'assemblen a nosaltres, com ara el goril·la o el ximpanzé, i que constitueixen un ordre en la classificació dels vertebrats. En sentit biològic, també l'espècie humana pertany a l'ordre dels primats. El seu estudi és lògicament el que més ens pot ajudar amb relació a la nostra salut o manera de ser, la qual cosa s'ha vist especialment en el que avui us haig d'explicar.

Ja que això és el que han tingut en compte uns biòlegs actuals. L'origen del treball que han emprès és un article que el 2018 publicava a *Nature Genetics* el biòleg Kyle Fahr, que exposava que la millor manera de saber si una mutació (alteració de l'ADN) era maligna o no, era buscar-la en els genomes dels simis. Si hi és, és molt probable que no produeixi problemes per a la nostra salut. I el nostre Tomàs Marquès-Bonet, catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra i investigador ICREA de l'Institut de Biologia Evolutiva, convençut que en el genoma dels primats hi ha informació valuósíssima

sobre malalties, va fer una crida a formar un consorci de vint-i-quatre països que es dediquessin a examinar el genoma de primats. I la cosa es posà en marxa.

L'equip científic que hem dit ha obtingut i analitzat mostres genètiques de 809 individus de 233 espècies de primats, gairebé la meitat de les espècies que hi ha al món, amb el 86% dels gèneres existents. Cal assenyalar que el 80% de les mostres genètiques aportades s'han seqüenciat a Barcelona, al Centre Nacional d'Anàlisi Genòmica (CNAG). El seu director ens diu que «aquest projecte ha estat un dels més importants en què hem treballat els darrers anys». I ara s'estan analitzant aquests genomes per al que dèiem de les mutacions i les seves conseqüències.

Com veieu, els científics s'esforcen a treballar en àmbits ben particulars. Nosaltres no podem deixar de dir que admirem el seu interès per anar descobrint el que interessa a la humanitat. Que no els manqui l'ajuda de Déu i la nostra admiració i col·laboració si calgués!

TRADICIONS REMEIERES

La vara d'or o virgàurea

Flickr / Andreas Rockstein

La vara d'or és un dels més poderosos i eficients diürètics de la medicina natural.

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Arxiver dels Caputxins

En la represa de la sèrie de tradicions remeieres us vull parlar sobre la vara d'or o virgàurea (llat., *Solidago virga aurea*; cast., *virgàurea* o *vara de oro*), una planta remeiera que fou poc coneguda pels clàssics grecs i romans. Es tracta d'una herbàcia perenne de flors grogues agraciades amb principis actius molt potents, tant, que no se'n pot prendre quan hi ha infecció d'orina ni tampoc més de quatre setmanes seguides.

La vara d'or creix de manera espontània en erms i boscos de terra no calcària. En fitoteràpia s'empren els brots florits assecats a l'ombra. Començà d'estudiar-ne les seves propietats terapèutiques i d'emprar-les per guarir els malalts el doctor Arnau de Vilanova († 1311), el prestigiós metge dels papes d'Avinyó, des de Bonifaci VIII a Climent V.

Des del segle dinovè, de la vara d'or, popularment, se'n sol dir la *vara de sant Josep*, i és considerada una de les principals *herbes santes*, puix que és un dels més poderosos i eficients diürètics de la medicina natural, car reïx a desfer els càlculs renals i, alhora, afavoreix la cicatrització de les ferides. La virgàurea també fou emprada com a astrigent per deturar la disenteria,

produïda quan hi ha inflamació de l'intestí gros que comporta una freqüent evacuació de matèries mucoses i sanguinolents.

El Dr. Andrés de Laguna, professor de la Universitat d'Alcalà i metge del papa Juli III, en una versió adaptada de l'obra de Pedani Dioscòrides, *De materia medica*, publicada a Anvers l'any 1555, escriví que a la virgàurea «*algunos la llaman hierba judaica, y también hierba pagana, aquella que vulgarmente se designa con el nombre de virga aurea, cuyo tallo es rojo, de dos codos de altura y, a veces, mayor, lúcido y liso, con las hojas como las del olivo, menudísimamente dentadas en su contorno, lisas en la superficie. En la sumidad del tallo echa las flores a modo de espigas de aúreo color, las cuales flores al madurar se convierten en ligerísimo pulmón y salen volando por los aires. Los cirujanos alemanes la dan a beber para sanar las heridas internas y las fístulas, y también la utilizan en la confección de ungüentos. Arnaldo de Vilanova la alabó como admirable para provocar la orina y para quebrantar la piedra de los riñones*» (*Acerca de la materia médica*, IV, 37). D'ací quinze dies, us parlaré, si a Déu plau, sobre les propietats de la santolina.

AUTORS DIVERSOS

No perdonis massa aviat
Editorial Claret, 2023,
136 pàg.

La majoria de nosaltres sap que hauríem de perdonar els qui ens fan mal. Aquest llibre, amb un llenguatge senzill i unes il·lustracions divertides, proposa avançar per les diferents fases del perdó per poder trobar respostes creatives davant de les ferides. Eines necessàries per aprendre a perdonar.

DANIEL BOURGUET

Meditar la Paraula
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2023, 116 pàg.

Aquestes pàgines tenen com a objectiu primordial oferir pautes i reflexions perquè el cristianisme, i més en concret el catolicisme, de casa nostra pugui ser veritablement adult i créixer profundament arrelat damunt de la roca ferma que és la Tradició viva de la Bíblia, llegida com a Paraula de Déu.

EGIED VAN BROECKHOVEN

La amistad
Ediciones Encuentro, 2023, 180 pàg.

El 28 de desembre del 1967, en una fàbrica metal·lúrgica d'Anderlecht, a Brussel·les, va saltar l'alarma per un accident laboral. Va morir-hi un jove treballador, el jesuïta Egied Van Broeckhoven. Aquest llibre conté extractes editats i inèdits del diari al qual Van Broeckhoven va confiar les seves reflexions.

ANTONI GELONCH

100 pioneres catalanes
Viena Edicions, 2023,
224 pàg.

Aquest llibre recull les biografies de cent catalanes que han estat pioneres en algun àmbit, des de la política fins als mitjans de comunicació, passant per la pintura, la literatura, la música, el cinema, l'economia, l'ensenyament o l'esport, des del segle III fins als nostres dies.

ALBA DONATI

La libreria del turó
Edicions 62, 2023, 224 pàg.

El desembre del 2019, Alba Donati, una reconeguda poeta italiana, va decidir canviar de vida i obrir una petita llibreria a Lucignana, el poblet de la Toscana on va néixer. Amb tan sols 180 habitants, l'empresa semblava condemnada al fracàs, però sorprenentment va despertar entusiasme.

URBÀ LOZANO

D'un silenci antic i molt llarg
Edicions Bromera, 2023, 264 pàg.

Aquesta és la crònica de dues nissagues d'Alginet marcades per la Guerra Civil. Unes trames argumentals que s'aniran descabdellant i entrecruant amb el rerefons d'un enfrontament bèl·lic que va afectar els qui el van viure, però també els descendents, fins a la quarta generació.

CRÍTICA DE CINEMA

JOSEP ROVIRA CLAVERAS
Graduat en Cinematografia

«Toy Story»

Toy Story és una pel·lícula del 1995 dirigida per John Lasseter. És el primer llargmetratge de Disney-Pixar, una unió que ha donat peu a grans films com *A Bug's Life*, *Monsters, Inc.*, *Finding Nemo*, etc.

Aquesta pel·lícula és una veritable mescla de formes, una barreja d'idees audiovisuals preses de grans films i integrades i usades magistralment en el seu argument: unes joguines que, quan els humans no hi són o no les miren, cobren vida.

Justament aquest primer punt, el més important, és el que dona pas a un dels millors moviments de càmera del film, perquè, aquestes joguines estan sempre vives, i ens n'adonem fins i tot abans que es moguin o parlin: quan portem a penes cinc minuts de metratge, John Lasseter ens endinsa literalment dins la mirada de Woody, la joguina protagonista, a través d'un pla subjectiu: llisquem per la barana de les escales, sortim disparats d'una butaca fins a un sofà i acabem observant l'Andy i la seva mare en un pla fix totalment torçat, ja que Woody està estirat de costat i, teòricament, inert. Una idea possiblement treta de 2001 de Kubrick, quan Hal 9000 llegeix els llavis dels dos astronautes i ho veiem a través d'un punt de vista subjectiu que dota de vida al robot.

Tots els moviments de càmera prenen un sentit gegant en aquesta pel·lícula, i requereixen una anàlisi totalment independent. Un altre exemple: quan Woody assimila que és una joguina perduda (la seva por més gran), cau de genolls i acota el cap, i així el segueix la càmera, mostrant aquesta caiguda emocional. En aquest moment, també, just quan abaixa el cap, queda sotmès totalment a l'ombra, emulant aquell espectacular moment del cinema de Douglas Sirk a *Written in the Wind*, quan Dorothy Malone, igual que Woody, acota el cap i el seu rostre queda sota l'ombra del seu barret.

Per escenes com aquestes deia que *Toy Story* és una mescla d'idees cinematogràfiques. Hi ha moments que recorden el millor *slapstick*, la *screwball comedy*, els drames del Hollywood més clàssic, talls de muntatge de la *nouvelle vague*, els melodrames dels anys 50...

Es podria parlar durant hores d'aquesta pel·lícula, de l'ús de l'espai (exterior i interior), de la il·luminació (dia i nit), dels constants fons descriptius... Disney, juntament amb Pixar, fa un salt de qualitat i econòmic important. John Lasseter sabia que les possibilitats de l'animació són infinites.

AMB BON HUMOR

TOY STORY

DIRECCIÓ: John Lasseter
MÚSICA: Randy Newman, Kalus Lage
Animació
Estats Units, 1995

CRÍTICA LITERÀRIA

Recurs docent de primer ordre

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxi

CÈSAR BLANCHÉ I RAMON MARIA MASALLES

Guia botànica del jardí Ferran Soldevila de la Universitat de Barcelona

Edicions de la Universitat de Barcelona, 2023, 198 pàg.

L'1 de setembre s'ha celebrat, com en aquests darrers anys, la diada mundial de l'Ecologia. És, doncs, una bona escaiença per donar notícia als lectors de *Catalunya Cristiana* de l'excel·lent guia i catàleg de les 242 espècies que formen part del cèntric jardí urbà Ferran Soldevila —ubicat a l'edifici històric de la Universitat de Barcelona— i que acaben de preparar els prestigiosos catedràtics de botànica Cèsar Blanché i Ramon Maria Masalles.

Gràcies a la present guia botànica —que compta amb precioses fotografies i amb un plànol detallat— podem localitzar i identificar les plantes d'aquest espai universitari tan arretrat i poc conegut, tot i ser al centre de la ciutat i, així, prendre consciència de la rica i exòtica varietat de plantes ornamentals i viàries d'aquest jardí que, ara fa 150 anys, fou ideat per l'arquitecte Elies Rogent com un dels tres espais de l'edifici que havia de fornir elements útils per a la docència i recerca de les ciències naturals. Els altres dos espais concebuts eren la biblioteca i el museu.

El jardí va néixer el 1872 amb una voluntat didàctica i de recerca i amb l'objectiu d'esdevenir un autèntic jardí botànic que, amb el pas dels anys, s'ha convertit alhora en el principal pulmó vegetal de l'Eixample. Es tracta d'una guia científica, de primer nivell, fruit d'una recerca sistemàtica, rigorosa i pacient sobre un conjunt de plantes, algunes tan importants com les mates que hi ha del boix baleàric (llat., *Buxus balearica*), avui una planta «d'especial protecció» que només es troba en escassos punts de la costa rocosa de Mallorca i Cabrera (pàg. 73); o aquell teix centenari (llat., *Taxus baccata*) que hi ha al jardí —un arbre protegit a tot el territori català— i que molt antigament el teix havia gaudit d'una gran simbologia sagrada (pàg. 109). Finalment, assenyalar que àdhuc hi trobem catalogades algunes herbes remeieres, com és el cas de la blenera (llat. *Verbascum phlomoides*), que és molt apta per a la tos i els refredats (pàg. 176).

Manifestem la nostra felicitació als autors per tan valuosa i suggeridora guia al jardí botànic de la Universitat de Barcelona, un veritable recurs docent, i de primer ordre!

UN NOU LLINDAR

En l'òrbita de la Creació

Jesús va ser un contemplatiu de la natura i ajudava a ser-ho posant en valor les coses creades i obrint el cor a les meravelles que Déu ha fet en tot allò que ha creat, però sobretot fixant-se en les persones. Aquest mes de setembre i fins al dia 4 d'octubre, festa de sant Francesc d'Assís, el dediquem amb tota l'Església a celebrar el Temps de la Creació. Enguany amb el lema «Que la justícia i la pau flueixin», se'ns convida a ser un abundós riu de justícia i pau que porti nova vida a la Terra i a les generacions futures, un compromís que té molt a veure amb l'actitud creient de «pensar com Déu», a la qual la Paraula de Déu ens hi convida.

El papa Francesc ens presenta un itinerari ben interessant per fer-ne difusió i viure les conviccions de fe que conté. Es tracta de l'encíclica *Laudato Si'*, on ens recorda —seguint el *Càntic de les criatures* de sant Francesc d'Assís— que «la nostra casa de tots és també com una germana, amb la qual compartim l'existència, i com una mare bella que ens acull entre els seus braços» (LS 1).

Cal que els cristians tinguem les idees clares. Amb aquest text del papa Francesc ens dona l'oportunitat de tenir-les. Necessitem la llum que ofereix la fe, aprofundir en el misteri de la Creació, respondre als desafiaments de la contaminació i del canvi climàtic, ser agents d'harmonia de les coses creades, estar atents a la mirada de Jesús. És tota una crida a la responsabilitat ecològica en les seves vessants ambiental, econòmica, política, cultural i social, sempre amb vista al bé comú i la comunió universal. Com a resultat, ens convida a optar per un estil de vida, fruit d'una conversió ecològica orientada a la justícia i a la pau.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Agenda

Barcelona

MARE TERESA DE CALCUTA

El **dimarts 5 de setembre**, a les 18.00, el cardenal Joan Josep Omella presideix la missa en la festivitat de Santa Teresa de Calcuta, amb les Missioneres de la Caritat, a la parròquia de Sant Agustí de Barcelona.

Girona

FESTA DE LA MARE DE DÉU DEL TURA

El **divendres 8 de setembre**, a Olot, a les 10.00, missa solemne i processó pels carrers; misses a les 8.00, 12.00 i acabat el rosari, que s'inicia a les 18.30.

MARE DE DÉU DEL BELL-ULL I GRÀCIA

El **divendres 8 de setembre**, a les 19.00, vespres i missa conventual al claustre de la catedral de Girona. Benedicció d'herbes aromàtiques.

FESTA DE LA MARE DE DÉU DE LA MISERICÒRDIA

El **divendres 8 de setembre**, al santuari de la Misericòrdia de Canet de Mar, a les 12.00, ofici solemne; a les 19.00, ofrena a la Mare de Déu i eucaristia presidida pel bisbe Javier Vilanova; el **diumenge 10**, a les 12.00, missa del vot de vila.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana del 15 al 17 de setembre**, psicologia i espiritualitat *Cos & Espiritualitat: Txi-Kung*. Més informació: tel. 973 291 699.

Tarragona

VETLLA MARIANA

El **diumenge 3 de setembre**, a les 21.00, vetlla mariana a l'ermita de la Mare de Déu de la Riera de les Borges del Camp.

MUSEU D'HISTÒRIA

El **dimecres 6 de setembre**, a les

18.00, presentació de la peça del mes del Museu d'Història de Tarragona: quadre de Santa Tecla del segle XVIII a la Casa Castellarnau (c/ Cavallers, 14).

MARE DE DÉU DE LA RIERA

El **dijous 7 de setembre**, a les 21.30, processó des de la parròquia de l'Assumpció de les Borges del Camp fins a l'ermita per buscar la Mare de Déu de la Riera, salutació, cant de la *Salve Regina* i inici del descens, precedit pel ball de diables. A la plaça de Sant Antoni, nomenament de l'alcaldeessa d'honor, parlament de benvinguda i cant de la *Salve Regina*, processó fins al passeig de l'Hort del Dasca i besamans a l'església; el **divendres 8**, a les 12.00, ofici solemne amb la interpretació de la *Missa pontificalis* de Lorenzo Perosi. Predica Mn. Jaume Gené; a les 18.30, cant de vespres i processó solemne; a la plaça de la Font, cant de la *Salve Regina*.

MARE DE DÉU DE LA SERRA

El **dijous 7 de setembre**, a les 22.00, pregària davant la Mare de Déu de la Serra al seu santuari de Montblanc; el **divendres 8**, a les 11.00, ofici solemne.

MUSEU DIOCESÀ DE TARRAGONA

El **divendres 8 de setembre**, a les 12.00, acte d'inauguració de la renovació museogràfica de la pinacoteca gòtica del Museu, ubicada a la capella del Corpus Christi de la catedral de Tarragona. Acte presidit per l'arquebisbe Joan Planelles.

CONCERT

El **dissabte 9 de setembre**, a les 21.30, concert *Gran Missa en do menor* amb l'Orquestra de Cambra Terrassa 48 i la Polifònica de Vilafranca al santuari de Sant Magí de la Brufaganya.

Terrassa

«LA MÚSICA DEL CEL»

El **diumenge 3 de setembre**, a les

12.00, concert *La Batlla de Sant Esteve de Granollers* a la parròquia de Sant Esteve de Granollers.

CATALONIA SACRA

El **dissabte 9 de setembre**, a les 11.30, visita guiada al claustre del monestir de Sant Cugat del Vallès amb Jorge R. Ariza. Reserves: tel. 693 720 202.

Tortosa

BISBE SERGI GORDO

El **dissabte 9 de setembre**, a les 11.00, presa de possessió de Mons. Sergi Gordo a la catedral de Tortosa.

CONCERT DE LA CINTA

El **dissabte 9 de setembre**, a les 20.00, Gran Concert de la Cinta *Oh feliz Tortosa* amb l'Orquestra Harmonia del Parnàs i el cor Ad Libitum a la catedral de Tortosa.

URGELL

CONCERT DE MERITXELL

El **dissabte 9 de setembre**, a les 21.30, concert de Michael Utz a l'església de Sant Esteve d'Andorra la Vella (entrada gratuïta amb col·lecta).

Vic

TERRITORI OLIBA

El **dimecres 6 de setembre**, a les 19.00, conferència *Les bèsties ens parlen. Significat dels animals en l'obra d'art medieval* al Museu Episcopal de Vic.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les persones que viuen al marge de la societat no siguin oblidades per les institucions i que mai siguin descartades

Joan Hernández, nou secretari general de Religions per la Pau a Europa

MAC

Doctor *cum laude* en Sociologia, llicenciat en Filologia Semítica i en Estudis de l'Àsia Oriental i màster en Màrqueting i comunicació, Joan Hernández ha estat nomenat nou secretari general de Religions per la Pau a Europa. Un càrrec que compaginarà amb les seves tasques com a professor universitari, director del Grup de Treball Estable de les Religions (GTER) i director diocesà de Relacions Interreligioses de l'arquebisbat de Barcelona.

Què ha significat per a vostè aquest nomenament com a secretari general de Religions per la Pau a Europa?

Un reconeixement a la tasca realitzada com a professor universitari, on puc aplicar, com a voluntariat, els meus coneixements d'entesa i de mediació al servei de les persones. És continuar el treball que es fa com a GTER a Catalunya, però en un pla europeu i internacional. A part de la meua feina professional com a professor universitari, la tasca duta a terme dins de l'àmbit català com a director del GTER i com a director diocesà de Relacions Interreligioses de l'arquebisbat de Barcelona ha influït en aquest nomenament.

Quins són els objectius principals d'aquesta organització internacional multireligiosa fundada el 1970?

És una entitat que treballa amb la complicitat de Nacions Unides i d'Unicef a favor de la pau. Els objectius són l'acció coordinada de les religions a favor de la pau i com a factor positiu de la societat. És una organització amb seu internacional a Nova York i amb una presència a més de vuitanta països per fer possible aquest impacte social.

Quins seran els reptes que es planteja dur a terme en aquesta nova comesa?

Són diversos. En destacaria dos, un de general i un intern. A nivell general d'Europa, la normalització i la presència de les religions a l'espai

«En aquesta tasca puc aplicar els meus coneixements d'entesa i de mediació al servei de les persones»

públic. És a dir, el reconeixement per les entitats civils i de les administracions de les aportacions positives de la religió a la societat, tot salvaguardant la pràctica religiosa i la seva expressió en societat com un dret fonamental personal i col·lectiu. A nivell intern, Religions per la Pau Europa està dividida en quatre comitès: consell de líders religiosos a Europa, joves, dones i consells interreligiosos en el context de països. Un dels objectius interns és el de millorar i enfortir la comunicació entre aquests diferents comitès per a un major impacte i amb la resta de la societat civil. Que se sàpiga què es fa; per ai-

xò, s'ha de millorar la comunicació.

Considera que el diàleg interreligiós ha experimentat una forta embranzida en els darrers temps?

Penso que sí, però alhora se l'ha vist només com un espai de coneixement o de debat teològic. Religions per la Pau es basa en l'acció i el treball conjunt de les religions. Aquesta visió està en total sintonia amb l'encíclica del papa Francesc *Fratelli tutti*. Per exemple, es focalitza amb el treball conjunt i coordinat de les religions per frenar o mitigar els efectes del canvi climàtic o per pal·liar la fam al món; uns elements transversals i urgents que demanen del treball coordinat de tots.

EL PÒDCAST DE LES

REVISTES

3a TEMPORADA

La cultura en sentit ampli
de la mà de les revistes
en català

Escolta el nou episodi de

Catalunya Cristiana

“Antic Gremi de Revenedors: porta oberta a la història”

Cada setmana nous episodis que pots escoltar a

lesrevistes.cat/podcast

40

appec
Associació
per a la
Promoció
de la
Cultura
i la
Llibertat